మార్గంభాలు తెప్పించుకొనుటకు
ధరలు తగ్గింపబడినవి

గోలకొండపత్రిక

హిందువుల వంశ గిలుపటి ...

ప్రతి సోమ, గురువారములందు వెలువడు అర్ధవార జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౭ ● హైదరాబాదు దక్కన్ ... చిత్రభాను నిజ జ్యేష్ఠ బ॥ ౮ (...) గురువారము ● సంచిక ...

బ్రిటిషుసేనలు మెర్సామాత్రూ నుండి లేచిపోవుట

చైనాలో లిషుయినగరమున జపానీయప్రవేశము

[illegible]

జపానుయుద్ధము

[illegible]

దక్షిణ అమెరికాసముద్రంలో జర్మనులనౌకలు

[illegible]

డర్బానుపై ఎవరిదో విమానము

[illegible]

ఫ్రెంచినౌకలపై జర్మనులదాడి

[illegible]

లిబియా

[illegible]

వైఖరి

[illegible]

బ్రిటిషువారి ఆందోళన

[illegible]

రష్యా

[illegible]

చర్చిలుగారు

[illegible]

యుద్ధవార్తలు

[illegible]

అమెరికనుతో మహాత్ముని సంభాషణ

(ప్రెస్టన్ గ్రోవర్ అను అమెరికను వార్తాసంస్థ ప్రతినిధి గాంధిమహాత్మునితో గావించిన సంభాషణను గురించి మహాదేవదేశాయి గారు "హరిజన" పత్రికలో వ్రాసినవ్యాసమునుండి కొన్ని భాగము లిక్కడ ఉల్లేఖించబడుచున్నవి —

సిందుబాదు అను నావికునియొక్కయు అతని భుజముల నంటిపెట్టుకొని యున్న సముద్రవృద్ధుని యొక్కయు కథ అందరికిని తెలియును. సిందుబాద్ అంటే ఇండియాఅనియు సముద్రవృద్ధుడనగా బ్రిటను అనియు చెప్పినచో ఆశ్చర్యముండదు— అది చక్కగా సరిపోవు ఉపమానము— సిందుబాదుభుజముల మీదనున్న సముద్రవృద్ధునిమీదికి ఒకశత్రువు వచ్చినాడు— వాడొక్కడే వానినెదిరించ జాలక సిందుబాదు సహాయమును అర్థించుచున్నాడు— బాధపడే సింద్‌బాదు తనకు సహాయము చేయవలెను— ఈకోరికయెట్లుండునో బ్రిటను భారతదేశ సహాయ్యముకోరుటయు అట్లే యుండును— కాని ఈమధ్య జరిగిన ఒకసంభాషణలో గాంధిగారు ఈ ఉపమానమును తల్లక్రిందుగా మార్చినారు— తనభుజములమీద బరువైనఒకకేతెరమును మోయు సింద్‌బాదుతో బ్రిటనును దాని మిత్రమండలిని వారుపోల్చినారు— తమకుజయము సిద్ధించవలెనని ఆకేతెరమును వదలివేయవలెనని వారుమిత్రమండలికివిజ్ఞప్తిచేసినారు "భారతదేశము మనసార యీయుద్ధములో ప్రవేశించలేదు— నిజముగా జపానుఏమిచేయనున్నదో భారతదేశమునకు అంతుపట్టకున్నది— నేను మీరుభారతదేశముయొక్క సంపదను, సాధనసామగ్రిని లాగుకొనవచ్చును— కాని అదిఇష్టపడని భారతదేశము యొక్క కంఠధ్వనినుగూర్చి— ఈతీరున భారతదేశమునకు ఆదిబరువైనకేతెరము— దానిబరువువల్లనే మీరు విజయమును పొందుట దుస్తరమగుచున్నది— వైఖరి మనవలన ఇంగ్లాండునకు నష్టము కలిగి— మిత్రమండలికి విదేశముల కలిగి— యీకేతెరమును పారవేసినట్లైనను పడెదమని వారనినచో, ఆపక్షమున కార్యమే వారికి సంతృప్తికరముగ (?) ప్రావీణ్యము గాని, సాధనసామగ్రి గాని, అమెరికా సహాయముగాని ఒసగజాలనంతశక్తి నొసగగలదు"అని గాంధిగారుచెప్పిరి.

"భారతదేశముపై పట్టువదలవలెనని బ్రిటనుకు చెప్పుటకై మీరుఅమెరికానుండి సహాయ్యము లభించినచో మనకుకొనుట లేదుగదా" అని గ్రోవరుగారు అడిగిరి,

"నిజముగా నేనుతలంచుచున్నాను" అని గాంధిగారనిరి

"అందు జయము కలుగవచ్చునా?"

"సర్వవిధముల కలుగుట కవకాశమున్నదని నాతలంపు"అని గాంధిగారనిరి— "అమెరికాకు భారతదేశముయొక్క పక్షము న్యాయమైనదని నమ్మకము కలిగినచో న్యాయపక్షముతో అమెరికా బలపరచవలెనని నేనాశించుటకు సకలవిధముల హక్కున్నది

"అమెరికా ప్రభుత్వము భారతదేశములో బ్రిటిషువారుండవలెనను అభిప్రాయమునకు బద్ధమైయున్నదని మీరు తలచరుగదా"

"నేనట్లాశించను— కాని బ్రిటిషుతంత్రము చాలాచతురమైనది, అమెరికా అట్టిబద్ధము కాకున్నను, భారతదేశమునకు సహాయము చేయవలెనను రూజ్వెల్టుగారి యొక్కయు ప్రజల యొక్కయు కోరికలకు విరుద్ధముగా సైనను అది జయము పొందకపోవచ్చు— అమెరికాలో భారతీయపక్షమునకు వ్యతిరేకమైన బ్రిటిషుప్రచారము ఎంతసమగ్రముగా చేయబడినదంటే అక్కడభారతదేశానికిఉండే కొద్దిమంది మిత్రులుకూడ వినుటకు వీలులేకుండపోయినది— అక్కడి రాజకీయవ్యవస్థకూడ బ్రిటిషు ప్రాయముపరిపాలనమునకు మార్పుజాలనంతటిదిగా నున్నది—"అని గాంధిమహాత్ముడనెను.

"నెమ్మదిగా మార్పువచ్చును"అనిగ్రోవరుగారనిరి—

"నెమ్మదిగా నేను చాలాకాలము వేచియుంటిని— ఇకఎంతమాత్రము వేచియుండవలెను— కంకోట్లమంది ప్రజలు ఈయుద్ధగతి నిర్ణయించుటకు ఒక్కమాటయైనను చెప్పవీలులేకుండుట చాల ఘోరమైనవిషయము— మాకుచేతనైనపని మేము చేయుటకుమాకు స్వాతంత్ర్యమున్నచో మేము జపానుప్రతిఘటనమును విరోధించి సైనాను రక్షించగలము"అని గాంధిగారనిరి—

"బర్మాచేసినదానికిని, ఇప్పుడు ఈదాహరణార్థము రష్యాచేయుచున్న దానికిని ఉండే భేదము ఉండునా?" అనిగ్రోవరుగారడిగిరి—

అందుకుగాంధిగారిట్లుచెప్పిరి "మీరిట్లుఅడుగవచ్చును— వారలుబర్మానుఇండియానుండి విడదీసినకార్యానికి దానికి స్వాతంత్ర్యమునిచ్చియుండవచ్చును— కానిఅట్టిదియు వారలుచేయలేదు— వారలపూర్వము ఆదేశమును గొప్పగొప్పుట పద్ధతిలో చేయుండిరి. బర్మానుసహాకారముచేయుటకైరమునో మాంద్యమునోబూనిరి— వారలు స్వార్థముకొరకుగాని మిత్రమండలివారి కొరకుగాని పోరాడలేదు—

"ఇప్పుడు ఈవిధముగ కావచ్చునను కొనుడు— జపానీయులుఒత్తిడిచే మిత్రమండలి వారు ఇండియానుండిమరొక ఎక్కువసురక్షితమైన చోటికి పోవలసివచ్చినచో భారతదేశమంతయు జపానీయులను ఆయుధములతో ప్రతిఘటించుమనని నేను ప్రజలకుచెప్పజాలను— భారతీయులలో కొందరు బర్మీయులవలెనే అవమానకరముగవర్తించుకొనవచ్చునని నాభయముమున్నది—

భారతదేశములో ప్రతివాడును జపానుకు ప్రతిఘటించవలెనని నాకోరిక— భారతదేశము స్వతంత్రమైనచో అట్లుచేయగలదు—

భారతదేశానికి అదొకక్రొత్తఅనుభవము గానుండగలదు —అరగంటలలో దానిబుద్ధిమారిపోయిదేశమంతయు ఒక్కమనుష్యునివలె వర్తించగలదు. ఈనాడు భారతదేశము స్వతంత్రమైనదని ప్రకటన చేసినచో భారతదేశము బలీయమైన మిత్రదేశము కాగలదు.

"మీరు సైనాను ఎట్లురక్షించెదరు?"

అనుప్రశ్నకు గాంధిగారిట్లుచెప్పిరి "భారతదేశము బ్రిటనుపోదు. కొంతమైయున్నంతకాలము సైనాజపానుపాదముల ప్రాణపడియుండవచ్చును— నేనీవిధముగ చెప్పుచుండుటచే నను అదిమీకుఆశ్చర్యముకలిగించవచ్చును.. కాని ఎందుకాశ్చర్యముకలగవలెను— స్వాతంత్ర్యనకైఆశించుచున్న రంకోట్లమందినిగురించి ఆలోచించుకొనుడు— వారలుఆనాగరికులుకారు వారలకు ప్రాచీనసంస్కృతి ప్రాచీననాగరకత ఆశేషసంపత్తి కలదు.. ఈ జనులను బానిసలనుగా వుంచుకొనుటకు బ్రిటనుకిష్టపడకుండినమాటనే మందురకమనుని మీరనవచ్చును— అట్లైనచో ఏజాతిగానిమరొకజాతిని దాస్యములోనుంచుకొనుటకు హక్కులేదనినేనందును."

అంతనెమ్మదిగాగ్రోవరుగారిట్లనిరి— "నేను ఒప్పుకొందును—" గాంధిగారుసాగించుచు "ఏజాతిగానిదాస్యములోనుండదలచినను దానిని దాస్యములోనుంచుకొనువారికొరకమునకే అట్లుంచుకొనుటకు గూడ నేనంగీకరింపను— కాని మీకష్టములు మీవి— మీరింకను నాస్యదోషమును వదలలేకయున్నారు—", అనిచెప్పగాగ్రోవరుగారు "అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రమా?" యనిఅడిగిరి— గాంధిగారందుకు "అవును మీరుజాతిభేదమును అనుసరించుచున్నారు, ఇట్టివిన్ని రోజూ చేయుచున్నారు— కాని నేనుమీకుటీటివన్నింటిని జ్ఞాపకము చేయుట మీకిష్టముగానుండదు" అనిరి

శ్రీమం వేంకటేశ్వరరావు గారిపై అభియోగము

శ్రీయుత మంత్రిప్రగడ వేంకటేశ్వరరావు గారు ఆంధ్రపుబల్లా జిల్లానర్సాకాలూకాలోని పుట్టకోట గ్రామంలోనుండిన గ్రంథసంస్థల యుటీటి దీనుతో మద్యపాననిషేధప్రచార సందర్భములో కొంతకాలము అహింసకసభకు అనుమతిలేకుండ సభాసమాఖ్యలను జరిపినందున వారు అభియోగము నర్సీమున్సిఫ్ కోర్టులో రాజిమెనుకొనిజరిగినది బహిష్కరణలో పోలీసువారు ప్రభుత్వానుమతిలేక ఇట్టిఅభియోగముచేయుట చెల్లదనువాదముపై అభియోగము కొట్టివేయబడియుండెనుగదా ఇప్పుడు పోలీసువారు ఇదేఅభియోగములోనిగ్రాని పేరే, మరల వేంకటేశ్వరరావు గారికి సమ్మనుజారీ చేయించినారు అమర్ద్దాముకెంగవలెది వాయదాకెట్టబడినది—

ఆంధ్రగ్రంథాలయం

(ఓ-వి) చేర్యాల

శ్రీయుత కాంద్రవేంకటకృష్ణారెడ్డి దేశముఖుగారు చేర్యాల ఆంధ్రగ్రంథాలయముయొక్క మహారాజపోషకవర్గములో చేరి ప్రస్తుతము ఒక ఆంధ్రదినపత్రిక చందావారుగాను రు-౨౫౦-లంగి తమఉదారబుద్ధినిచాటిరి వీరిత్యాగము నకు మేము మాహృదయపూర్వకముగా ప్రశంసించుచున్నాము— అం. రే గారి వారు యీగ్రంథాలయము యొక్క ప్రతిలోపమునుకూడ తీర్చగలరని వాగ్దానముచేసియున్నారు. వీరిఅధ్యక్షతన మహాసభ అవతలితెలవారములో గ్రంథాలయ వార్షికసభ జరిగే సూచనలున్నవి

సిరిసిల్ల తాలూకలో దోపిడీలు

(స్వ-వి.)సిరిసిల్ల అమర్దాదు-౨౦ ౨ వ అమర్దాదువాడు మెద్దులకటుకూరు బ్రాహ్మణులఇంట్లో దోపిడిజరిగినది-అమీను గారువచ్చి చూచిపోయినారు

౮వఅమర్దాదువాడు సిరిసిల్లకుఅతిసమీపమునగల అకాడూరులో కోమటిబ్రహ్మయ్యఇంట్లోదోపిడి జరిగినది- పెట్టెలన్ని బయటకుతీసుకవెళ్లి తెరచి వాకిట పసందైనవస్తువులను తీసుకపోయినారు- పోలీసుజమేదారువచ్చి పంచనామా చేసుకున్నాడు-బ్రహ్మయ్యఏమిపోలేదని చెప్పుచున్నాడు- ఇదొకచిత్రము,అమీను గారుకూడవచ్చి చూచిపోయినారు-౧౨వఅమర్దాదువాడు చీర్లవంచలో దోపిడిజరిగినది-ఈరకమైనమెనుదొరలపై దొంగలవ్యాప్తిప్రసరించింది-౧౩౦తులాలబంగారుదొంగిలింపబడినట్లు తెలియుచున్నది- అమీను గారు పోయి చూచినారు- దొంగలు మాత్రము కనబడలేదు

అమర్దాదు మొదటివారములో సిరిసిల్లతాలూకలోని ఇల్లంతకుంట కానిస్టేబుల్ జీతాలకొరకు సిరిసిల్లకు పోయియుండెను— అతనియింట్లో ఒకదుండగీడుమారి కానిస్టేబుల్ భార్యను బెదిరించి ఆమెనుకుగ్గించి దోచుకొనిపోయెను

ఇదిబందెతలితను ఇమామదాదుచేసినదని అని అమీను గారు కొన్ని స్మృతిమాత్రాప్రకమనువ్యక్తి వారంచేసి విచారణ చేయుచున్నారు—

వైదిక ధర్మప్రచారం

(స్వ-వి-) మహబూబునగరం
౨౨-౬-౪౨ ఫ.

ఆర్యప్రతినిధిసభ హైదరాబాదుస్థానికుడిక్కనుండి ప్రచారార్థమై శ్రీమాన్ పండిత ప్రేమచంద్రజీ, భజనోపదేశకులు గురుమిట్కాల్, నారాయణపేట మక్తల్ గ్రామములలో ప్రచారము చేయుచున్నారు. తేదీ౧౭-౬-౪౧ మంగళవారము సాయంత్రము బోధించిరి. ఆదే సాయంత్రము అందరికి ఆనందము కలిగించిరి

రెండవరోజు సాయంత్రి శ్రీ శేషగిరిరావు కం ఠంతో ఉపన్యాసములో ప్రచారముమను ఆలకించుటకై ౫౦౦ జనము హాజరైరి. వీరు పూర్వము మన హిందువులు క ర్మాశ్రమధర్మములబోధిస్తు పూర్వపుబ్రాహ్మణుల స్వార్థత్యాగమును వెల్లడిస్తు ప్రస్తుతబ్రాహ్మణుల స్వార్థబుద్ధివల్లనే హిందూజాతి యంతరించుటకు కారణమనిరి.

మూడవరోజు సాయంత్రి క్షత్రియులపూర్వపు స్థితిని వెల్లడిస్తువారివీరత్వమును కనబరచిరి. ప్రస్తుతక్షత్రియులశౌర్యము అంతరించెననియు వారు రాత్రిపేళకిల్లినిచూచి భయపడుచు ఆశ్చర్యపరులైయున్నారనిరి.

శ్రీ సాంబమూర్తి శాంతరత్నగారిని ఈజిల్లా హిందువులపక్షమునుండి, సమాజముదిక్కునుండి, మంత్రిగారుపుష్పాలంకృతులచేసి సన్మానించిరి. వీరు నాగరకర్నూలులో దుండగుల దౌర్జన్యము వకుశాంతముతో సాహసము చేసి త్యాగము చేసిరని ప్రశంసించిరి.

శ్రీపండితుగారు ఈప్రశంసకు తామర్హులు కారనియు, దేశ,జాతి కైకష్టములకోర్చుట వారి విధియేయనియు, దుండగులు చేసినటువంటి దౌర్జన్యమున కైభయపడవలసిన ఆవసరములేదనియు, ప్రతిమనుజుడు శాంతిధైర్యస్థైర్యములతో కష్టములనెదురుకోవలయునని బోధించిరి. శాంతిపాఠానంతరము సభముగిసినది

టప్పాపర్పాటు

(స్వ-వి)మక్తిమచ్చాల ౧౮-౬-౪౧ఫ.

మక్తిమచ్చాల్ గ్రామము జనగాం తాలూకాలో చేరినది. ఇచ్చటటప్పాలేనందున ఇక్కడి వైశ్యులకు,బనిసంతులకు, పత్రిక చందాదారులకు,రైతులకు వారందినములకుఒకసారి చేర్యాలనుండికపాలవాడువచ్చుటవలన చాలఇబ్బందులు జరుగుచుండెడివి- శ్రీ కొండ్రవెంకట కృష్ణారెడ్డి దేశముఖు గారిసహాయమున శ్రీ యుత పెద్ది వీరయ్యగారు ౯నరల్ మర్చంటు మక్తిమచ్చాల గార్లసహాయమున తపాలాఫీసులో ఆర్జీపెట్టుకొనడమైనది. గ్రామములో ౧౬ అమర్దాదు నెల ౧౮నుండి తపాలాఫీసు నిర్ణయమైనది. శ్రీ యుత పెద్దివిశ్వనాథంగారుకూడ తపాలాఫీసునిమిత్తమై ఒక చిన్నగృహము అద్దెలేకుండ సహాయము చేసినారు.

బజారులో లూటీ

(స్వ-వి)ఆసిఫాబాదు ౧౫-౬-౪౧ఫ,

రాజూరాతాలూకాకు ౫-౬-౪౧ఫ-రోజున సంతకుచుట్టుప్రక్కలనుండి కొందరుకర్షకులు కొన్ని విక్రయార్థమై తెచ్చియుండిరి. ౯-౦-౦ రూపాయిలకు పల్లాప్రకారము ఇచ్చుటకు నిరాకరించినందుకుగాను రాజూరాపోలీసుపటేలుగారు తిర్రి పెట్టినట్టిజొన్నలఫి బలవంతముగా ౧౪ బండ్లజొన్నలనుఅమ్మివేసినట్లును రావలసినదైన రూపాయలకురెండణాలప్రకారమైన చెంద లేదనియు అట్టికర్షకులు మొరలిడుచున్నారు.

దుండగులచర్యలు

(స్వ. వి) నాగరకర్నూలు౧౨-౬-౪౧

ఇచ్చట ఆరబ్బు సాలంతాండుచుండు కొందరు కరాణపు అంగుడుల పైకి వెళ్లి హైదరాబాదు పట్టి ప్రకారం ఇవ్వవలసినదని వ్యాపారస్తులను ఇబ్బంది పెట్టుచున్నారు హైదరాబాదు ధరకు ఇచ్చుటకు వలనుపడదని వ్యాపారస్థుడు నిరాకరించినవారిపై మాసాయిపడ చేసినవారెగిరి ౧౦ మగాలు కొని తీసుకపోవుచుండుదురు వీరుతీసుకొను సాదుకు పైకము ఇవ్వదలచినట్టు లేదు. ఇప్పటి సాగరిక శ్రీ పోలీసుఅధికారులు ఇవేళ సాయంకాలం యెల్లికైనా ఇబ్బంది గావున్నది.

ప్రత్యేకపు పన్నులు

నిజాంరాష్ట్రములో జాగీరు అయిన కొన్ని తాలూకాలకు బందోబస్తు అయియుండెను అట్టిబందోబస్తులో అన్ని ప్రదేశములందును తక్కువయున్న దిన గ్రామకం బ్యాలమునుబట్టి మాత్రమే గ్రామకంఠము ఏర్పాటు చేయబడెను. అనగా అప్పటి ప్రజలకు సరిపోవునంతమాత్రమే స్థలము ఏర్పాటుఅయినదన్నమాట ఆటుతర్వాతప్రజాభివృద్ధికలిగెను. ఒకకుటుంబము నాలుగు అయిదు కుటుంబములవరకు పెరిగిపోయెను. ప్రత్యేక గ్రామకంఠస్థలము శారికియిరుకు కలిగించినదై నివాసానికి వీలులేనిది గాఅయి అన్యప్రదేశాన్వేషణకు పురికొల్పవలసివచ్చెను. అప్పుడుధనవంతులు ఏలాగో ధనమునువెచ్చించి అనుకూలమైనచోటును ఆ గ్రామకంఠమునందు సమకూర్చుకొని సుఖంగానివసించుచుండిరి. పాపముపేదప్రజలు ఏమిచేయుదురు! గ్రామకంఠములోని ఏదైనచోటును కొనవలెనం టే ఎక్కువధరవారు పెట్టుటకుశక్తిమంతులు గారుపోనీ ఉన్నస్థలము సరిపుచ్చుకొనవలయునన్నా ఉండుటకుకూడ వీలులేకపోయెను. ఇకగత్యంతరము గ్రామకంఠమునకు చుట్టుముట్టు ఉన్నభూములలో ఏదోపూరిగృహములను కట్టుకొనినివసింపవలసినఅవసరము ఏర్పడెను. అదియుచితముగావచ్చెను. అందుచేత ఈకొద్ది పాటిస్థలమునుకొనినివసింపదొడగిరి. అట్టిభూములలో ఇంటికై ప్రత్యేక (భూముధారా) పన్నులు తగులునని మాత్రము ఏమిఎరుగరు! ఎందుకంటే బందోబస్తుకాలపూర్వముఇట్టినిర్బంధములు ఏమియు లేకుండెను. అసమయమున ఇంటిపన్ను అంటే ఏమిటో వారికి తెలియకుండెను. అందుచేత బందోబస్తు అయినతర్వాతకూడ వారుఆదేవిధమనిభావించిరి. కొందరుప్రజలు అజ్ఞానమున తాము నివాసస్థలమునకు మట్టు (ప్రాకారము) హద్దునునిర్మింపమి సర్కారీ ఉద్యోగులుపూర్తి సర్వేచేసి ఇంటిపన్ను అంటించిరి. వారికిహద్దుయొక్క ప్రాముఖ్యము ఏమి తెలియును. పాపము అజ్ఞానసిద్ధమగు అక్రమ పన్నులనుతమచేతులార కృథావ్యయపరుచు ఇప్పటికిని, కొలమగడుపుచున్నారు. అందులో సామాన్యగ్రామములలోకంటె జిల్లా,తాలూకా, స్థానములలో ఎక్కువపన్ను చెల్లించుకోవలయును. ఇట్టి దుఃఖాక్రాంతమునుంచి వెడలిపోగల సాధనమేమి? నాకు ప్రతిసంవత్సరము కట్టుఇంటిపన్నుభారమునుండి దూరమగుట ఎట్లు? వారిఇతరగ్రామకంఠనివాసులకు ప్రజలకు ఉచితముగాలభించినట్లు భూమివీరికెట్లు లభ్యముకావలయును. మాగ్రామములో ప్రత్యేకపు పన్నులు తగులుచున్నఇండ్లవెంతయో పరిగణించవలసియున్నది. ఆప్పుడుఒకడు వారితో ఈపన్ను ఆజన్మాంతము కట్టవలయునా దీనిబారినుండితప్పుకోలేనా, గ్రామకంఠపు ప్రజలకుదొరికినరీతి మాకుఉచితముగా నివాసానికిసరిపోవుస్థలము దొరకజాలదా అనుప్రశ్నలు వేసిరి దీనికిప్రత్యుత్తరము ఏమిఇయ్యవలయునో నాకు దోచలేదు. ప్రభుత్వదృష్టిలో అందరు రైతులు సమానము. రెండువిధములైనపన్నులకు బీదరైతులుగురియగుచున్నారు. ఒకటిభూమిపన్ను రెండవది ఇంటిపన్ను ఇదియున్నటుల అనుకూలమైన భూమినిచెడగొట్టినందున అపరాధవిషముగాఆదనముంచినది. నివాసానికిచోటులేనప్పుడు ఎట్టి సమయమందైనా ఎంతటిమంచిభూమిఅయినా తనఆవసర పూర్తికొరకు ఉపయోగించవలసియే వచ్చును కదా? అప్పుడుఅతడుమాత్రము ఏమి చేయగలడు తక్కువకుతక్కువ నివాసానికైనా స్థలముఉచితముగానివ్వనిచో బీదరైతుయొక్క జీవనము ఎట్లుతృప్తిగాగడచును.

భూవ్యవసాయపట్టము సూత్రము ౫౬ లో ఇట్లుకలదు. పట్టాభూమిని వ్యవసాయేతరకార్యములయందుపయోగించినచో ప్రత్యేకంపన్నుతీసికొనబడును. గానిదేవాలయములు ధర్మశాలలు పాఠశాలలు మొదలగునవి నిర్మించినచో ఏలాటి ఎక్కువపన్ను తీసికొనబడదు. అనిఉన్నది. బీదప్రజలకుకూడా నివాసస్థలములుఅట్లనే ఉచితముగాఇచ్చినచో ఎందరుప్రజలుఇట్టిమంచితరుణమునుచితస్థలములయి లాభపడుదురో! కావున ప్రభుత్వమువారుఇంటిపన్నునివారింపగలరని కోరుచున్నాము

ఇట్లు
గున్నపల్లి తిర్మలమాదగిరిరావు
దేశపాండ్య

విమర్శ

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు

భాషాపరిచయము, విజ్ఞానోదయము కలిగి, ఆంధ్రులసర్వతోముఖాభివృద్ధికి మార్గదర్శకముగా ఆంధ్రభాషయందరనరమగుకొన్ని పరీక్షలను ఏర్పాటుచేసి ఒకసంఘముద్వారా నడిపించిననే గాని, దేశమునందలముకొనిన అజ్ఞానతిమిరమునశించదు. అనిపలుమారుకొందరుపెద్దలాలోచించుచేయుచున్నారు. కార్యరూపమున దొల్లుబయటపెట్టవలయునాయనుకాలం పుతోనున్న సమయమునకే శ్రీమాన్ ఉప్పలవెంకటరావుగారు ౧౫-౬-౪౧ వతేది గోలకొండ సంచికయందు "ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు" అను నామకరణముతో అంధ్రులకుచేసినవిజ్ఞప్తి సకాలముగా, సహేతుకముగానున్నది. తగినఉత్సాహశీలములుగల చిదిరెమఠము, బూర్గులు, మురహరము వారి వంటిఉదారాశయులు బూనుకొనినచో ఇదియేమంత సాధ్యముగునదికాదు.

"అటువంటిసభవారిచే యేర్పాటుచేయగలిగిన చాలాబాగుండును" అని శ్రీ వెంకటరావు గారు సలహానిచ్చినారు. కాని భాషావాదమునకు దూరముగా తొలగినడుచుచున్న ఆంధ్రమహాసభవారిచేయ కావ్యానించుటకన్న జాతీయభాషాశీప్రులగు వైదుష్యప్రముఖులు వారిందుకు ముందంజ వేయునట్లు ప్రార్థించుట మిక్కిలి సముచితము. "గోవగలిగినదిత్తురువు వ్రాయవచ్చు" నన్నట్లు ఒకసంస్థయందున్నయెడల రేపుపడినట్టుట వలయు గ్రంథములు పిలగుపరీక్షలు, నిర్ణయింపవచ్చును. "కైకేపల్లిఅగ్రహారంచొస్తే"నన్నట్లుకరీక్ష లెట్లుండవలయును గ్రంథములేవి కావలయును, అనుచర్చతోనే కాలముగడుచునట్లు చూడరాదు. ప్రథమమున దేశభాషలతో సమితములేదు దేశీయనాయకుల మనుకొనుచున్నవారికి "శుద్ధభాషాసంస్కృతితో" నిమిత్తములేక, ఇట్లునేగిరియే "కన్నడీగెవార్గురి చేర్ద్య"అని ఆంధ్రత్వముకింత తగినప్రోత్సాహము ప్రోద్బలము భాషారూపమునచున్నాంకములో కలుగరేమ "మహావాయువులమైనాంమనకేం" అనుకొన్న ఒకరిద్దరు మహాశయులు "మాస్తాంధ్రాలెంది గామాట్లాడుతాం"యేమాత్రంభాషాభివృద్ధిని చేస్తారో..." అంటూ ఈమధ్య కేకలేవేసినారు. దేశభాషాభిమానులగు పండితులుత్వరగా ఈవిషయమునశ్రద్ధవహించి కార్యరూపమున ప్రవేశపెట్టవలయునని కోరుచున్నాను.

"విద్యాంసోగతమత్సరా."
శతావధాని వేదాల తిరుమల వేంకట రామానుజాస్వామి.

గోలకొండపత్రిక

చిత్రభాను సం॥ర నిజ జ్యేష్ఠ బ॥ ౮ గురువారము

హిందూస్థాన పరిశ్రమలు

యుద్ధంమూలాన లాభం పొందే వారుకొందరు నష్టపడేవారు కొందరు అన్ని దేశాలలో యంత్రపరిశ్రమలకంతయు గొప్పలాభం కలుగుచున్నది. అన్నివస్తువులకుకూడా ధరలు విపరీతముగాపెరిగిపోయినవి బట్టలధర రెండంతలుపెరిగిపోయినది ధాన్యపుధర రెండంతలైంది. కాగితంధర అయిదంతలైనది. ఇనుముధర నాల్గంతలైనది. సిమెంటురెండంతలైనది. మందులధర కొన్నింటికి ఆరంతలవరకుపెరిగినది ఏవస్తువుకొరినను ఇదేకథ. అయితే ఇతరవస్తువులకంతగా ప్రభుత్వమువారుధరలనుపెరుగకుండానిరోధించలేదు. కానిఒకధాన్యానికిమాత్రమే ధరనిర్ణయముజరిగింది ధరలకంట్రోలుఉండేటి అన్నిటికినిఉండవలెను లేకపోతే మనభారతదేశములో వ్యవసాయకులు చాలానష్టపడుతారు. ఇతరదేశాలలో కొత్తపరిశ్రమలను స్థాపించిమంచి లాభాలుపొందుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియాలోచాలానూతన యంత్రపరిశ్రమలు స్థాపితమయ్యెను. యంత్రాలను స్థాపించినవారు అపారమైనలాభమును పొందుచున్నారు. ఆంగ్లదేశములో ఒకయంత్రాలయమువారువిపరీతమైనలాభాలనుగణించి ఆదాయంపన్నురూపకముగా ప్రభుత్వానికి ౬౮ లక్షలపౌనులను చెల్లించుకొనిరి! ఆదాయంపన్నుమాత్రమే ౬౮ లక్షలపౌనులయితే వారి లాభమెంతయుండవలెను మరివారు సిద్ధముచేసి అమ్మినవస్తువులవిలువ యెంతైయుండునో ఊహింపశక్యముకాదు. ఆంగ్లదేశములోకొన్నియుద్ధపరిశ్రమలలోపనిచేయు కూలీలకు వారానికి వారికిచ్చేకూలిగాక ఒక్కొక్కనికి ౩౦ పౌనులు (ఇంచుమించు ౪౦౦ రూపాయిల) పైలా భము (బోనస్) పంచియిస్తున్నారు

అక్కడికథ యీవిధంగా ఉండగా మనహిందూస్థానములో ఆదినుండియు యంత్రాలయములకు తగినప్రోత్సాహం ప్రభుత్వమువారిచ్చుటలేదు ప్రతిదేశమందును ప్రభుత్వానికవసరమగు వస్తువులను తమదేశమందలి పరిశ్రమలనుండి సిద్ధముచేయించి తెప్పించుకొందురు అట్టివియితరదేశాలలో అగ్గువగాదొరకినను వారు కొనరు. ఎక్కువ యియ్యవలసివచ్చినను తమదేశీయులకేయిత్తురు ఇది దేశాభిమానముతో తమసంపదను తమదేశమందేఉంచునట్లు చేయు ఆర్థిక దృష్టితోచేయుచున్నారు. తమసరకుల అమ్మకానికి కావలసినన్ని సౌకర్యాలుచేసియున్నారు మనదేశములో యుద్ధములేనికాలమందు దేశీవ్యాపారానికి తగుసౌకర్యములేకుండెను. ఆంగ్లస్థానమునుండి బొంబాయికి ౭౦౦౦వేలమైళ్ళదూరము సరకులతెచ్చుటకు ఓడకూలియెంతయగునో బొంబాయినుండి హైదరాబాదుకు ౫౦౦మైళ్ళలోపలనే రైలుపైతెచ్చుటకు ఇంచుమించు అంతేకూలి! రైలుపట్లు దేశమందలివ్యాపారానికనుకూలముగాలేక విదేశీవ్యాపారానికి అనుకూలమైనట్లైనయుండెను. ఇతరదేశాలలో విదేశీసరకులు తమదేశీసరకులతో పోటీచేయకుండా వాటిపైనూటికి ౧౦లేక౨౦ ఎటుబట్టితే అటు సుంకముకగిలించి వెళ్ళగొట్టుదురు మనదేశములోని సరకులకు అట్టిసౌకర్యాలులేవు అమెరికాదేశమువారుహిందూస్థానీ భీమాకంపెనీలను ఆదేశములో ఉండకుండాప్రత్యేకంపన్నుకంపెనీలనిషేధశాసనంచేసి నిరోధించిరి కనడాలోనికి భారతీయులను కాలుపెట్టనీయరు. ఆఫ్రికాలో మనలనందరిని అనగా మనసనాతనబ్రాహ్మణులను, మనహరిజనులను, మనముసల్మాను భాయీలను అందరిని ఒకేలాగా చూచుచున్నారు వారినందరిని మాఅనూదుగలవలె చూచుచున్నారు ఇంగ్లాండులో మన సర్. బిరుదాంకితులైన హోటళ్ళలో రానీయరు అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రాలలో భారతీయులకు ఆదేశమందలి హక్కులు వర్తించకుండా ఒకన్యాయస్థానపుతీర్పుజరిగెను. ఆస్ట్రేలియాను మేమెల్లప్పటికిన్నీ తెల్లవారిప్రత్యేకదేశముగానే ఉంచుతాము రంగుజాతులకు స్థానమేమాత్రమున్నూ ఇయ్యమని అచ్చటిమంత్రి ఇటీవలనే ప్రకటించెను ఇతరదేశాలవారు ఈవిధముగా మనయందు వర్తించుకొనుచున్నారు కానివారికిమనతట్టునుండి అదేజవాబుఇస్తే ఎట్లుంటుంది? కానియెవరిస్తారు అట్టిజవాబు!

ప్రతిదేశముకూడా తనదేశముకు చేరిన యావత్తురేవుస్థలాలను సముద్రతీరమును తమదిగానేనిర్ణయించుకొని తమసముద్రములో తీరమునుండిమూడుమైళ్ళలోగా విదేశీనావలు తమసెలవులేకుండా ప్రవేశించగూడదనియు వ్యాపారముఅపలేచేయకూడదనియుశాసించియున్నారు కానిభారతదేశానికి తనతీరము,తనసముద్రము, తనదేఅనే దైర్యములేదు మనకు ౫౦౦౦మైళ్ళకుమించిన సముద్రతీరమున్నది అందుమనకున్నూ మనఓడలున్నవనిగర్వించేదానికి ఒకేసింధియాకంపెనీకలదు దానిని బ్రతుకకుండా రేట్లపోటీ (rate war)చేసి ఇంగ్లీషుకంపెనీలు నానాబాధ పెట్టించిరని. ఈ దుంతాన్నిగురించి పండ్లకొరబడి భారతీయశాసన సభలందు భారతీయసభ్యులు ఆందోళనం చేయుచునేయున్నారు కానియేగన్నీ ఫలితంకలుగలేదు మనకు ౫౦౦౦మైళ్ళ సముద్రతీరమున్నది కానిమనకుఉప్పుచేసుకునేఅధికారములేదు. అందుచేతనే ఉప్పుసత్యాగ్రహంజరిగినది సిద్ధమయ్యెను మనకుఇంగ్లాండునుండి ఉప్పుసైతం వచ్చుచున్నది! ఊపిరంటే ఉప్పుఅమ్ముకోవచ్చునని మనమున్నూ ఇంతవరకు ఊపిరి బిగబట్టియేయున్నాము" ఇంగ్లీషువ్యాపారులకుండే సౌకర్యాలు మనకులేవు "రిజర్వుబెంకువారు ఒకహిందూస్థానికి హిందూస్థానములోనే రెండుకోట్ల పెన్నీలకుకూడా ఇయ్యకుండా ... కానిలండనులోని వ్యాపారికి ... అప్పుతీసుకుంటున్నారులో ... లోవిమర్శించినారు

యుద్ధం ప్రారంభమైనది పరిస్థితులున్నట్లుగా మనదేశములో రైలుదారితప్పించి ముఖ్యపట్టణాలయందు ౧౨ లక్షల బండ్లమైళ్ళ అంతరముకు ౪౦వేలమైళ్ళ రైలుదారిమాత్రమే యున్నది ఇతరదేశాలతో పోల్చిచూచుకుంటే ఇదిచాలాతక్కువ పైగామనదేశములో లోకోమోటివ్ ఇంజనులుసిద్ధముకావు ఇంజన్లను మనమువిదేశాలనుండి తెప్పించుకొనవలసినదే! రెండేండ్లక్రిందటనే యుద్ధమేర్పడినప్పుడే ఇంజనులను మనదేశమందే సిద్ధముచేయండిఅని మన ఆర్థికనిపుణులు ఎంతలబలబ మొత్తుకొన్నను ఎవ్వరువినేవారే లేకపోయిరి యుద్ధములో మనమిత్రమండలివారి యెత్తులుతప్పుచూనచ్చెను. ఆసమయములో మనదేశమునుండి ౧౮౦౦౦రైలుడబ్బాలు ౨౦౦ రైలుయింజనులు ఇతరయుద్ధప్రాంతాలకంపిరి ఇక మనవ్యాపారి మెట్లుసాగును అందుచేతనే మనవ్యాపారం ముఖ్యాంతికభాగము స్తంభించిపోయినది. మోటార్లపై వ్యాపారం సాగింతమంటే మనదేశములో రోడ్లసౌకర్యంచాలాతక్కువ. అట్లైననుపోరాదనమంటే పెట్రోలురేషనులో నగమునకుపైగా పెట్రోలుసప్లైఎగిరిపోయెను నేపాళ్ళుకోసైనా నడిపింతమంటే దానికిన్నీ రేషను సిద్ధంగావచ్చివేసింది. యంత్రాలకు ఎలెక్ట్రిక్ సప్లై అయినాసరిగాఉండాలంటే అదిన్నీలేదు దేవుడుమనకుఅన్ని అనుగ్రహించినాడు. అన్నీబాగున్నవికాని అల్లునికోట్లో శనిఉన్నవన్నట్లుగా మనజీవనదులు వ్యర్థముగాపారిపోవుచున్నవి- వాటినిబంధించి హైడ్రోఎలెక్ట్రిక్ శక్తి(జలవిద్యుచ్ఛక్తి) తేరకు తేరగా ఉత్పత్తిచేసి దేశమంతటనువ్యాపాపజేయరాదా? ౨౦ ఏండ్లక్రిందటివరకుమనవలెనే అధ్వాన్నముగా ఉండిన మనకామ్రేడ్లదేశమగు రష్యాలో జలవిద్యుత్తును అపారముగాపంచి పల్లెలకుకూడా సప్లైచేసి కుటీరపరిశ్రమలనును ప్రోత్సాహమిచ్చిరి మనదేశములోఇప్పుడుండే ఆకొద్దిపాటి విద్యుత్తుకుకూడా రేషను వచ్చింది ఇకలాంతికిరేషను రావలసియుంటుంది!

మనదేశమందుండునట్టి సారవంతమగుభూములు ప్రపంచములో మరేదేశమందునూకానరావు. కానిమనకు క్రీస్మస్సు దేశమునుండి ఇంగ్లాండునుండి పాలడబ్బాలు, జాండబ్బాలు బిస్కట్లువచ్చును- ఇటలీనుండిద్రాక్షపండ్లువచ్చును ఆస్ట్రేలియానుండి ఆపిల్ పండ్లువచ్చును జపానుండిచక్కెరకైనా వచ్చును మనపశుసంపద ప్రపంచమందలి ఇతరదేశాలతోపోల్చిచూచితే మనదిచాలా హీనస్థితిలో నున్నది- కానిమనమేగోపూజకులము!

మనదేశములో నానావిధములగు గనులున్నవి ఖనిజసంపదయున్నది కాని నూటికి ౯౦పాళ్ళు ఇవిదేశీకంపెనీలఅధీనములోఉన్నది మనజనుపనారవంటపరిశ్రమవిదేశీయుల అధీనమందే ఎక్కువగాయున్నది- తేయాకుపంటకూడా వారిఅధీనమే మనముపొగాకుబాగా పండించగలము- ప్రపంచములో సగంభాగానికి సప్లైచేయగలము- కానినూటికి ౯౦పాళ్ళు సిగరెట్లుమనకువిదేశములనుండియేవచ్చుచున్నవి ప్రత్తినికూడామనము మనదేశానికిపూర్తిగాసప్లైచేయగలము. కాని లంకాషైరునుండి జపానునుండి మనలకునుంచివేయుచున్నవి- మనకు అడవిసంపద బాగాఉన్నది కానిమనదేశములో రఫ్కాగితములు అగ్గువగాచేసి యిచ్చే యంత్రాలయం ఒకటికూడాకానరాదు- ఈవిధముగా లెక్కపెట్టుతూ వెళ్ళినదానికి అంత్యమేయుండదు.

యుద్ధంఆరంభమైననాటినుండియు పాలుము ... సర్ మోక్షగుండం విశ్వేశ్వరయ్యగారు పెద్దపరిశ్రమలను (Heavy industries) స్థాపించండిఅని నెత్తినోరుపెట్టుకొని శంఖమువూరించుచున్నాడు కానిఅదంతా అరణ్యరోదనమైంది యుద్ధానికిపూర్వమునుండియే మోటారుపరిశ్రమను స్థాపింతుమనిన్నీ దానికిప్రోత్సాహము ఇయ్యవలెననిన్నీ అతడు బ్రిటిషుప్రభుత్వాన్ని పరిపరివిధాలప్రార్థించెను- కానివారిచెవి కెక్కకపోయెను- ఏదోఒకసాకు చెప్పుచునేయుండిరి కాంగ్రెసువారు ప్రభుత్వమునుసాగించినప్పుడు పరిశ్రమలప్లానులనువేసే ఆలోచననుమిరిని ఏర్పాటుచేసి ఏమేమోకాగితంప్లానులు కావలసినన్ని వ్రాసిపెట్టిరి- వడ్డించేవాడు మనవాడైతే ఎక్కడకూర్చున్నాపర్వాలేదు- వడ్డించేవాడు మనవాడుకాకపోతే ఏమిపట్టిలుకొట్టినానరిగా భుక్తి కలభింపదు- ఇటీవలనే సర్- విశ్వేశ్వరయ్యగారును, పండితజవాహిర్ లాలుగారును మనపరిశ్రమాభివృద్ధిని గురించిప్రకటించినభావములనురూపత్రికలోప్రచురించియున్నాము అవిచాలా విలువగలిగినట్టివి- మనవ్యాపారులకు తుదకు మనరైతులకు ఏవిధంగానష్టంకలుగుతుందో, ఏవిధంగాఇంగ్లీషుకంపెనీలకు ఎక్కువసౌకర్యాలు కలిగింపబడుచున్నవో జవాహిర్ లాల్ గారు వ్రాసినవాక్యాలుగమనింపదగ్గది—

"యునైటెడ్ కింగ్‌డం కార్పొరేషనుకంపెనీ (అనే ఇంగ్లీషుకంపెనీ) కి హిందుస్థానమునుండి కొన్నిసరుకులు ఎగుమతిచేసే ఏకైక స్వత్వము (మొనాపలీ) ఇచ్చినారు చక్కెరను హిందూస్థానములో ౧౨రు మణుమునకు కొని ఈరాజ్యాలకు ౩౫ రూ ప్రకారము అమ్ముచున్నారు చక్కెరకు కొనుగోలు గోధుమలు, నూనెగింజలు నూనెలు, ఖైస్ మున్నగునవి వీరేకొనవలెను వీరే అమ్మవలెను హిందూస్థానకంపెనీలు వీరితోతప్ప యితరులతో యీవ్యాపారం చేయకుండా నిర్బంధింపబడినారు"

సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారిట్లు వ్రాసినారు "... దేశములో కనడాప్రభుత్వమున్నూ బ్రిటిషుప్రభుత్వమున్నూ ౧౦౦౦ కోట్లరూపాయిల యుద్ధసామానులకు ఆర్డరిచ్చిరి, కాని ఆయుద్ధసామానులకుగాను బ్రిటిషువారు హిందూస్థానములో ౩౦౦ కోట్ల రూపాయిలకే ఆర్డరిచ్చిరి"

బ్రిటిషువారికి భారతదేశమునుండి వ్యాపారలాభం ఆర్థికలాభం అపారంగాఉన్నది వారుహిందూస్థానమునువిలువ అందులోనేయున్నది- పరిశ్రమలనుహిందూస్థానములోస్థాపించితే ఇంగ్లాండుపరిశ్రమలుపడుకొనును. అచ్చటికూలీ చాలాయెక్కువ అని అచ్చటికూలీలకిప్పుడు దొరికేపైలాభాలనుగురించి తెలిసినాము మనదేశంలో కూలిచాలాఅగ్గువ అచ్చటికి మనదేశంనుండిసరకులు రైళ్ళలోవందలకొలది మైళ్ళున్నూ ఓడలో ౭౦౦౦వేలమైళ్ళున్నూ ప్రయాణంచేసిఇంగ్లాండులో అవిసిద్ధరూపముదాల్చి(finished goods) మరల అన్నివేలమైళ్ళ ప్రయాణముచేసి ఎగుమతిదిగుమతి సుంకాలిచ్చుకొని మనదేశములోఅమ్మి మనరూపాయిలను మనదేశమందేవదలి తమబంగారు పౌనులనుగా అనుకూలమైన మారకంరేటుతోమార్చుకొని వెళ్ళిపోతున్నారుకదా- ఆదేశములో భూములు సస్యానుకూలం కావు- అందుచేత మనకువారు సరకులు అమ్మి మనపంటలను తీసుకొనిపోతారు- అయితే ఈఅమ్మకములోను కొనడంలోను ఒకగారడీజరుగుతుంది- దాన్ని మారకంరేటుఅంటారు దానిరహస్యములను దానిశాస్త్రీయుచ్చును చేయవలెనంటే అదొకపిల్లభారతం అవుతుంది వారుమనకు సరకులుఅమ్మితేమనకే మోకాస్త అస్తవగాకనుపించుకాని వారిబంగారుపైకానికిరోటుతేను వారుమనధాన్యాలనుకొంటే మనకుఇచ్చేది మారకంరేటుప్రకారంతక్కువ అందుచేత మనకు నష్టంకలుగుతుంది ఆనష్టంఏటేట ౭౦కోట్లవరకు కలుగుతుందని ఆర్థికవేత్తలు అంచనావేసినారని తెలుసుకుంటే చాలును మనదేశంలోనే యంత్రాలుపెట్టితే ఇంగ్లీషువారిస్వదేశపరిశ్రమలు నాశనమగుసన్నాము గాంధీగారిఖద్దరుమూలాన మనదేశములోని మిల్లులమూలాన స్వదేశీయుద్యమంమూలాన పూర్వము అనగా ౩౦ఏండ్లక్రిందట ఏటేటఇంగ్లదేశమునుండిమాత్రమే మనదేశానికి ౬౦కోట్లరూపాయలబట్టలు దిగుమతిఅగుచుండెను యుద్ధానికిపూర్వమే ౮ ఏండ్లక్రిందట యీదిగుమతి ౬కోట్లకువచ్చెను ఇప్పుడింకా పడిపోతే చిత్రముకాదు- ౧౯౩౦లోని సత్యాగ్రహోద్యమం మూలాన ఇంగ్లాండులోని బట్టలమిల్లులుతిన్నదెబ్బ చాలాపెద్దదెబ్బ గాంధీగారు రౌండుటేబిల్ సభకు వెళ్ళినప్పుడు చూడండయ్యామీరు మానోట్లోమట్టిపోసిన్నవేసినారోఅని చల్లబడి చిలుముబట్టినవందలయంత్రాలను వారికి ఇంగ్లీషుప్రజలుచూపించిరి- మరి భారతదేశములో అన్నిమూలలందును యంత్రాలేసిద్ధమైతే ఇంగ్లాండుపరిశ్రమలు ఇంకాయెంత చల్లబడిపోవునో ఊహించండి

అయినా ఇంగ్లాండును నష్టపరిచే ఉద్దేశముభారతదేశానికిలేదు- కావలిస్తే ఇంగ్లాండుదేశానికి ఇతరదేశాలకంటే కాస్తతక్కువ సుంకమువిధించవచ్చును వారివస్తువులకే యెక్కువ ప్రాముఖ్యత (Preference) యియ్యవచ్చును హద్దులలోనైనా భారతదేశములో ఇప్పుడైనా పెద్దపరిశ్రమలకు సౌకర్యాలుకలిగించి ఇండియాప్రభుత్వం సహాయపడవలసియుంటుంది

మరి మనహైదరాబాదు మాటయేమి? మనముకూడా ఈఅవకాశాన్ని జారవిడుచుకుంటున్నాము అదేదోరహస్యంగా ఏమోగొప్పకోట్లవిలువచేసే పరిశ్రమస్థాపితమౌతుందని పత్రికలలో ఆమధ్యవ్రాసిరి అదేమిచిదంబరరహస్యమో ప్రభుత్వమువారు అవునుఅనలేదు కాదు అనలేదు- చక్కెరపరిశ్రమ స్థాపించితే దానికి బొంబాయిలోడెమరేజిమాత్రమే ౨౦౦౦౦ రూపాయిలుతగిలెనని పత్రికలలోవచ్చెను అదిన్నికాదని ఎవరున్నూ అనలేదు సిర్పూరుకాగితం పరిశ్రమ యుద్ధానికిపూర్వమేర్పాటైతే రెండునెలల క్రిందట అది ప్రారంభమయ్యెను: మనఉస్మానియా విద్యాపీఠముపై కోట్లకొలది రూపాయిలువ్యయముచేసినారు మనప్రభుత్వంవారు కాని సైన్సుపరిశోధనఏమైనాజరిగిందా? ఈయుద్ధసమయములో కొత్త పరిశ్రమలకు మంచిఅవకాశం ఉండినది ఇంకాఉన్నదో లేదోచెప్పజాలము. సమయంపైన ఏపని జరుగుతుందో ఆపనికిజయంకలుగుతుంది. ఒకసారి సమయంతప్పితే మరల అట్టి సమయం లభించేదికష్టం. మరల ఏపాతిక సంవత్సరాలో కాపెట్టుకొని అవస్థపడవలసివస్తుంది, మొత్తానికి యుద్ధంవల్లన ప్రపంచమంతా లాభంపొందినట్లుగా భారతదేశలాభం పొందలేదని విచారం కలుగుతుంది

లాహూరులోని ఒకతాలీకాలో ౩౦-౪౦ మందిదొంగలుపడి ఊరినుండివిభాగా కర్దనచేసి బంగారుదొంగతనంచేసినారు-

సర్-టి-జే-టాస్కరుగారు సెలవుమున్నందున మిస్టరు లిస్లీ ఐ-సీ-యస్ గారు రెవిన్యూశాఖలో డైరెక్టరుజనరల్ గా నియుక్తులైవచ్చినారు- గ్రిగ్సన్ గారు రెవిన్యూమంత్రిపదవిని స్వీకరించుచున్నారు-

హైద్రాబాదుకు డి ఇండియాలోని ముఖ్యప్రాంతాలకు టెలిఫోనుతోమాట్లాడుటకు ఏర్పాట్లు చేయుచున్నారు- అందుకుగాను ఇటీవలనే ఒకనిపుణుడువచ్చి చూచిపోయినాడు ఇంతలోఆపని జరుగునని తెలియవచ్చుచున్నది-

"ముసరాం మెయిల్" పత్రికయొక్క సికింద్రాబాదునిలేఖరి ఏజం మరుగు శ్రీరాములుగారు జూ ౨౦తేదీన కారుప్రమాదంలో మరణించినారు-

రాజమహేంద్రవరపు ... హైకోర్టులో అడ్వొకేటుగా చేరినారు-

విజ్ఞానవర్ధని.

బర్మా పతనం.

హాల్యాబర్ట్ఎడ్వర్డ్ అనేఇంగ్లీషువాడు "పంజాబ్ పరిస్థితిలో ఒకఏడు" అను గ్రంథాన్ని ఇంగ్లీషులో ౧౮౫౨లో ప్రకటించెను అందిట్లువ్రాసెను. బర్మా పరిస్థితిసు బాగాలోతున్నది. దానినిసిక్కులుపరచుటలో దానికి అంపించుపోరాడినారు-ఆదివారికి వశముకాలేదు-కాని ఇంగ్లీషువారికి ఒకరు పోకుండుకూడా వ్యయంకాకుండా ఆదివశమైపోయెను-ఈ గారడీకి కారణమేమో పైగ్రంథకర్త ఇట్లు తెలిపినాడు-దీన్ని పట్టుకొనుటకు గాను ఇంగ్లీషువారు యుద్ధంచేయలేదు-తోపులు కాల్చలేదు-ఒక చిన్నకిటుకు మాత్రమే ప్రయోగించిరి-పఠానులపైసిక్కులనున, సిక్కులపై పఠానులను ఎగదోసి పరస్పరభయంకలిగించడమే యీకిటుకులోనిమాయ-హాల్యాబర్ట్ఎడ్వర్డ్ మహమ్మదీయులగు పఠానులకు "ఒకే నేను చెప్పినట్లువినండి-సిక్కులు మహాబలాఢ్యులు-మీ బర్మాలోని రంగకోటను పడగొట్టండి-అవతల అంతా నేను మామకొంటాను" అని అన్నాడు-వారు దీపరిచేసినారు-బర్మానుఇంగ్లీషువారాక్రమించుకొని సిక్కులను పిలిచి ఇట్లన్నారు-"ఒకే, పఠానులనునమ్మరాము-ఎప్పటికైనా మీ కుమార్పే-ఇచ్చుట బలిష్టమైన కోటకట్టండి" అన్నారు సిక్కులు అట్లేచేసినారు-ఈవిధంగా బర్మాకోటతోసహా దమ్మిడీఖర్చులేకుండా ఒకరు పోకుండు నష్టంకాకుండా ఒకసిపాయియైనా చావకుండా ఇంగ్లీషువశమైంది-సిక్కు-పఠానుద్వేషాల ఫలితంఇట్లాపండింది.

...   ...

త్రోగ్గాకు కాలపుశుద్ధి.

తోగ్గాకు వరంగల్ నుజయి చివరిర్యాత ఆంధ్రదేశములో చాలామందినిబలవంతంగా మహమ్మదీయులను గాచేసెను ముఖ్యులైనాంధ్రులను అవిధముగా మహమ్మదీయులనుచేసి ఢిల్లీకి తీసుకొనిపోయెను-అందు కన్నయ్యనాయకుని బంధువులలో ఒకరుండెను వానికంపిలికి పరిపాలకునిగాపంపెను-వాడు కంపిలికివచ్చి "మహమ్మదీయమతము ఆవలి పెట్టిపితూరీచేసెను" ఇది క్రీ-శ-౧౩౪౪లో జరిగిన మాట-శుద్ధిసంస్కారం ఆర్యసమాజంవారితో జన్మమెత్తినదని భ్రమపడేవారు అజ్ఞానలోకంలో సంచరించే పండితంమన్యులు.

...   ..

దంతములు, వాటిస్వాస్థ్యము

(బి. శివరామార్యగారు)

పరమాత్ముడురచించిన ప్రతివస్తువు విచిత్రమై సార్థకమై మహాత్మ్యపూర్ణమైయున్నది. మనదేహముయొక్క ప్రత్యేక అంగము విశేషంగ మహాత్మ్యపూర్ణితమైయున్నది-అనేకరుగ్మతలు మనదుఃఖానికి కారణమై బాధించుచున్నవి-ప్రాయఃదంతములతో సహితం సంబంధముపెట్టుచున్నవి-౧ దంతములు అన్నిటికన్న మహత్తరమైనవి-వాటి మహత్తుమనకు అవిరోగపూరితములైనపుడు లేక పడిపోయినపుడు మనకు తెలియును-మనముదంతములనుచక్కగా ఉపయోగించుటలేదు ఒకవేళ మనము వాటినిసరిగా ఉపయోగించినయెడల మనము బతికినంతకాలంవరకు సురక్షితంగనుంచుకోవచ్చును-ఏవస్తువునుమనముచేతితో విరగగొట్టలేమో అట్టి వాటినిదంతములనములిచేయును-ఇంతగట్టివి, దృఢతరమైనవి, ఆకాలములో చెడిపోవుటకు కారణమేమి? నూటికిఅరవైవంతున రోగిష్టుల దంతములు అవశ్యంగ చెడిపోతవి-అందుకే కొందరు పెద్దపెద్ద డాక్టర్లువైద్యులు ఏరోగిష్టినైకా నినోరు తెరపించి జిహ్వామొదలగునవి పరీక్షించుచున్నారు దంతములశుద్ధిమహాత్మ్యము రోగిష్టులకు తెలియును జిహ్వాశుద్ధియందే ఎక్కువశ్రద్ధ వహింతురు-

ఏవస్తువు మనఉదరమునకు దేహానికిహానిపడమో అదిఅన్నిటికన్న మొదలు తన ప్రభావమును దంతములపైవిడచిపోవును-ఎట్లన పులుసుఎక్కువనుపాలలుగలవస్తువును ఎక్కువకారము మొదలగునవి ఏప్రకారంగా ఈవస్తువులు మన కడుపులోకివెళ్లి కడుపుస్వాభావికఅమ్లరసమును పాడుచేయునో ఏవిధమున భోజనము జీర్ణించేయుటలో సమర్థతకలదో-అట్లే ప్రకారంగ దంతములకు అన్నిటికన్నగొప్పఆఘాతమును అతిశ్యరలో నష్టపెట్టును-దంతములపైకప్పు మహాత్మ్యపూర్ణమైనది-దానినే ఎనేమల్ అంటారు! ఇదనష్టపడగానే దంతములునష్టపడుట కారంభించును-

అన్నిటికన్న మొదలు జ్ఞాపకముంచుకొనుట అవసరము-ఉదరమునకును దంతములకును దగ్గరిసంబంధమున్నది-ఏవిధంగ జిహ్వామాంచి రోగపరిచయముచేయుచుకో ఎట్లు నాలుక కడుపుగ్లానతను తెలియపరచునో ఆదేవిధంగ దంతములు కూడ కడుపుగుగ్లానతకగానము మరియు దర్పకమైనవి-కడుపుఅజీర్ణంగఅయ్యేవప్పుడుపళ్లుకూడ చెడినట్లుతోచును-పళ్లుచెడినపుడు కడుపు చెడును-కడుపు చక్కగాఉండవలెనన్న పండ్లుశుద్ధస్ఫటికములవలె నుంచుట అవశ్యకము-

దంతములనుకాపాడుకొనుటకైకిందివ లెంగ మనింపవలెను-విశుద్ధములేని దార్థములు-అనగా మిక్కిలివేడుకుభోజనము చేసి వెంటనే చల్లనీరు త్రాగుట-పులుసు ఏవిధంగ ఒకపాత్ర మునుబలినివేస్తు దోఅదేవిధంగ దంతములకుప్పనుమాపి అతిత్వరగాకష్టపెట్టుచున్నది-పళ్లలో దుర్గంధముఏర్పడకుండా శుద్ధిచేయవలయును-పండ్లలో మాలిన్యముంచుటచే పండ్లకదలికపండ్లునొప్పులుట మరిఅందుఒకవిధమైన పుర్రుగకూడసంభవించుట ఏర్పడును-ప్రాతఃకాలమునలేచి కాచావినిత్యకర్మలకేనివృత్తియయ్యి దంతములకుశుద్ధిపెట్టుట ఆరోగ్యవశ్యమనుకర్తవ్యము

పండ్లను శుద్ధపరచుటకు చాలా పద్ధతులుకలవు ఈకాలములోఆంగ్లేయులు మంజనములు పేస్టుల్లు అమ్ముటఅధికము-మంచిపేస్ట్ లేక మంచిమంజన్ ఉపయోగించుట సమంజసము-దంతధావనమునకు ఉత్తరేణిలేక వేపది చాలాలాభకరమైనది-కానిదంతధావనముఎవరికొరకు? ఎవరిదంతములు మొదటనే గట్టిగాను ఎక్కువమైనవి నియున్న దంతములకు లేకపండుపొరుగునసుదృఢంగాలేనివారికి దంతధావనము మిగులహానికరము-అలాంటివారు బ్రష్తో పేస్ట్ ఉపయోగించుటమంజన్ వాడుటమంచిది నిత్యము బ్రష్ చేయుటకూడ మంచిదికాదు-ఒకనాడు దంతధావనము ఒకనాడు బ్రష్ ఒకనాడు వేళమంజన్ ఒకనాడుఉప్పునూనెఒకనాడుపటికమాపులకాచుచూర్ణముఇట్లు ప్రయోగించుట మేలగును-బ్రష్ చేయుట సర్వదావిశుద్ధభావముకాదు ఏలనన అదికూడమంచిదే మరి పండ్లమూలములలోనుండు మైలవదలిశుద్ధిన సుటబ్రష్ద్వారనే బ్రష్ రెండుకొంటుకుమాడు రోజులకు ఒకసారిచేయవలయును బొగ్గువాడుట కూడమంచిదేకాని కొందరు తమపండ్లతోనమిలి చూర్ణించివాడుతారు అట్లుమంచిదికాదు

ఒకవేళమంచిబొగ్గుది మన్న చూర్ణమైనదిచిక్కనవాడుటమంచిది-ఇటీవలకొరకు చాలమంచిది-ఎవరిదంతములలోపలి ప్రక్కనమైలనిండియుండునో లేక వెలుపలప్రకన ఎక్కువమైల యుండునో వారుదంతములకట్టేడాక్టరుచే శుద్ధిచేయించుకొనికడిగిచ్చిపైవ్రాయబడువిధిప్రకారం దంతములశుద్ధిచేసినయెడల అట్టిదంతములు ఎప్పుడును చెడకుండా ఉంటవి-పండ్లలోనిండినమైలవల్లదంతధావనచేశుద్ధికాదు-మళ్ళీవాటిపై మంజన పెట్టుట లాభముకాదు-వస్తము ఒకపెట్టెపై కసువేసినట్లగును-మొదట దానిపైనుండిఅటిమైలకడిగించవలెను-దంతములుశుద్ధిగాగానే దేహశుద్ధిమరిదంతములసుందరతకుజిహ్వాగూడ అవశ్యంగశుద్ధిచేయవలెను-జిహ్వాశుద్ధిలేనియెడల దుర్వాసనకు చెడ్డపరమాణువులు దంతములను అశుద్ధిచేయును-

భోజనానంతరము పుక్కలించితోయకడుగుటమంచిది-ఎవరిపండ్లుసరిగాపున్నవో వారుపండ్లవేళ్లచేరాచికడగి పుక్కలించుట మంచిది-పండ్లలోఎంగిలిచిక్కిపోయిన భోజనానంతరం బ్రష్చేయుట చాలమంచిది-పాయోరియా (పండ్లలోచీముండుట) పండ్లనశింపు-ఇదిదంతములకేకాక రాగరాగదేహానికికూడ రుగ్మతనుతెచ్చును-దీనికికారణముపండ్లనశుద్ధిగాప్రంచటలేకయే దీనిప్రారంభస్థలో పండ్లనుండిరక్తముస్రవించును-అప్పుడులక్ష్యపెట్టకపోయిన అదంతయుమరిగిరాగారాగాదంతములమూలములనునిర్మూలముచేయును-దంతములుకదలుటారంభించును-తుదకు దంతములులాగించవలసివచ్చును-కాని యింతవరకు దీనికిఔషధముకనిపెట్టలేదు-ఒకవేళ మొట్టమొదటనే గుర్తుతెలిసినప్పుడే చికిత్సచేయించిన ఈరోగమునుండితప్పించుకొనుటవశ్యకము- ఎవరిపండ్లలోనుండిరక్తముస్రవించునో వారుభోజనానంతరముపండ్లనుబిగబట్టి లేక వేడిచేసి వొత్తిరక్తము వెళ్లదీసిపటికనీళ్లచే పుక్కిలించవలయును-దంతములశుద్ధికొరకు పచ్చికాయలుపండ్లుభుజించుట శ్రేయము.

ఖద్దరునూలుపోటీలు

కాచరాయగూడెము (ఖమ్మంమెట్టు) (స్వ-వి-)

కాచేరాయగూడెము ఖమ్మంమెట్టునకు ౯ మైళ్లదూరమునందున్నది-పూర్వము ఇచ్చట సన్నని బట్టలునేయువారుండిరి. ట్లు యిప్పుడు తెలియవచ్చినది-ఖమ్మంమెట్టుదేశ ఖాదీవస్త్రాలయమువారు ఓరుగల్లుజిల్లా ఆంధ్రజనసంఘ కార్యదర్శియగు శ్రీ కొమరగిరి నారాయణరావు గారికృషివల్ల కాచరాయగూడెములో తమకేంద్రమునొకదానిని స్థాపించిరి-

దానావు రెండుమూడిరాట్నములపై ప్రతిదినము నునూలువడకుచున్నారు-ఇచ్చట తయారైనదారము ౮౦ లవరకు సన్నముగ నేయుచున్నది-యీనెల ౨౭వ తేదిన ఖమ్మంవస్త్రాలయమువారువచ్చి నూలు పోటీలనుపెట్టిరి-అరమందిస్త్రీలు పరీక్షయందు పాల్గొనిరి-శ్రీ మంచికంటి రామారావు దొరవారిఅధ్యక్షతన గెలుపొందినవారికి బహుమతులొసంగబడెను-మొదటిబహుమానము శ్రీమతి పాన్నం రామానుజమ్మ గారు ఒకరాట్నమును పొందిరి-రెండవబహుమానము శ్రీమతి అనుముల కనకమ్మ గారుపొందిరి-ఇట్లు సన్నవిదారములతీయుటకు ప్రోత్సహించవలెనది-ఈసంస్థ ప్రత్యేకముగా కొందరుపెట్టుబడిదారులుగాక ప్రజాసాహాయ్యముచేసి అవకాశముకల్పించవలెనని కొందరుప్రముఖులు సలహానొసంగిరి-కాన వస్త్రాలయమువారు గమనింత ప్రార్థన-

---

సైఫ్రాయిబహద్దరు గారి మంత్రివర్గములో చేరిన సర్-రామస్వామిముదలియారు గారు ౩౦ జాన్నాడు హైదరాబాదునకువచ్చిరి-వారికి హైదరాబాదుమహామాత్యులుగారు స్వాగతమిచ్చిరి

...

ఇండ్లసోదా

హైదరాబాదునగరములో ౩౦జూన్నాడు ప్రొద్దున వివిధస్థలములలో పోలీసువారు సనమసరించి నెంబోలీసువారుకొన్నియిండ్లసోదా చేసిరి-ఆక్టింగ్ ఎజిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ సోమాని గోవిందలాలవ్యాసు నైజామడాక్టరు, అతనివారి ఇండ్లనుసోదాచేసిరి- కొన్నిదినాలనుండినగరంలోనజిల్లాలలోను పంచిపెట్టబడిన కరపత్రాలు, అనుప్రస్తకాలు వీరియిండ్లలోలభించినవని అంటున్నారు అవిప్రభుత్వమునకు విరుద్ధముగావ్రాయబడినట్లుగని తెలియుచున్నది-ఇదేసందర్భములో పోలీసువారు అన్యాగంథమాలవారికార్యాలయములో అనుప్రస్తకాలు మహాత్మాగాంధిగారి జీవితచరిత్రము గ్రంథాలను జప్తుచేసుకొనిపోయిరి-మరియు కేంద్ర నడిచినవారిలో కొందరిని పోలీసువారు అరెస్టుచేసినారనియు తెలియవచ్చుచున్నది-ఇవిచుమించు నాలుగురోజులక్రితము పోలీసువారుసోదాచేసి ఆక్షేపణీయమైన విషయాలుకల అనుప్రస్తకాలను దొరికించుకున్నారని తెలియవచ్చుచున్నది-

..

స్వామి రామనంద తీర్థగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు

"క్రీ-శే-దాసప్పదేశాయి గారి మరణమునుగురించి శోకసభచేయుటకు ప్రభుత్వమువారింతవరకు సెలవియ్యలేదు కావున ప్రజలు తమవిధినిర్వర్తించవలెను-స్వర్గవాసులైన తీర్థదేశాయి గారిపట్ల తగిన గౌరవమును చూపించవలెను-కావున రాష్ట్రమంతటను ఈజూలై నాడు "దాసప్పదినము"గా జరుపవలెను-ఆదినకార్యవిధానం ముఖ్యంగా ఉండవలెను-

౧-(౧౨)గంటల ఉపవాసము-ఉపవాసము దండేమాతరముతో పరిపూర్తి చేయవలెను-

౨ క్రీ-శే-స్మారకార్థము ఆదినమంతటను

౩-అభిమానులు సభలు గావించి కాతుగం దుచేత మిగిలిన రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదల ప్రార్థనలుచేయవలెను-

౪-నిర్బంధితులనిమిత్తం ఐదుకాలములు ఉంచవలెను-

...

హైదరాబాదుశాస్త్రియులో నిద్రమరియు సక్కారచరిత్ర మునిడరవెకరరటు ఎక్కువగరకు ఆశ్యగారికిత్తమనియ్యబడునని కావించిగారు-

కావలెను

బొంబాయి యందలి ఒకసుప్రసిద్ధమగు భీమాసంస్థకు నిజాంరాష్ట్రమునందలి అన్నిజిల్లాలలో కాతవీమావ్యవస్థచేయుటకు చీఫ్ఏజంట్లు ఆర్గనైజర్లు, మరియు స్పెషల్ఏజంట్లు కావలయును. వ్యాపారగ్యారంటీ మరియు పూర్వ అనుభవముతో దరఖాస్తులుపంపండి.

బాక్సునెం. 520
గోలకొండపత్రిక
హైదరాబాదుదక్కన్.

హైదరాబాదుబజారుధరలు

౨౭-౯-౧౩౫౧ఫ.

కల్లా గల్లా కర్షకులకు ధరలిట్లు ఉన్నవి

విధ్యము	కల్లా గల్లా ధర
	రూ. అ. పై.
కడిమి సాంబ్లు	[illegible]
సంబల్లు	[illegible]
ఢిల్లీలోగాలు	[illegible]
రాంసాగర్లు	[illegible]
సాకట్రాం	[illegible]
"	[illegible]
అకాక్టీ	[illegible]
"	[illegible]
గోధుమలు	[illegible]
జొన్నలు	[illegible]
శనగలు	[illegible]

గోధుమలు	[illegible]
బర్తి	[illegible] అష్టరకము
బాస్సి	[illegible]
అమ్మకీ	[illegible]
పోటీరాా	[illegible]
ఎర్రగోధుమలు	[illegible]
తెల్లజొన్నలు	[illegible]
పచ్చజొన్నలు	[illegible]
శనగలు	[illegible] వరకు
కందులు ధాన్యరవి	[illegible]
మినుములు	[illegible]
పెసలు	[illegible]
కజ్జలు	[illegible]

పప్పులు	
శనగపప్పు	33
కంది "	38
పెసరపప్పు,,	[illegible]
ఉలవ "	[illegible]
మినప "	
పెసర "	[illegible]
బెల్లము	[illegible] వరకు
ఉప్పు	[illegible]
ఎల్లిగడ్డ	[illegible]
కరుగుమందిని	[illegible] వరకు కోట్లు
చక్కెర	మణుగు [౪౦ సేర్లు]
జావా	[illegible]
బొంబాయి	[illegible]
మద్రాసు	[illegible]
నిజామాబాదు	[illegible]
ఎర్రచక్కెర	[illegible]
కర్రచక్కెర	[illegible]
ఎల్లిగడ్డ మణుగు	[illegible]
ఉల్లిగ	[illegible]
	మణుగు [illegible]
కొబ్బరనూనె	[illegible]
వేరుశనగనూనె	[illegible]
నువ్వులనూనె	[illegible]
వేరుశనగనూనె	[illegible]
కిరోసిన్ (గ్యాస్, డబ్బా)	[illegible]

నెయ్యి	మణుగు ౪౦ సేర్లు
ఊరుది నెయ్యి	[illegible]
తెలంగాణా	[illegible]
వనస్పతి డబ్బాలకు	[illegible]
ప్రముదాల బస్తా	[illegible]
వేరుశనగ	[illegible]
పప్పు	[illegible]
బంగారు తులం	[illegible]
వెండి	[illegible]
"	[illegible]
సవరను	[illegible]

మారకం

హాలీ కల్దారు	[illegible]
కల్దారు హాలీలు	[illegible]

అక్కడక్కడ ధరలు ఇవి ఎలా సందేహించు ప్రకటించినట్లే యున్నవి మారలేదు.

బొంబాయి ధరలు

([illegible])	రూ. అ. పై.
([illegible])	
వెండి (రూయాను)	[illegible]
" ([illegible])	[illegible]
బంగారు (తులాను)	[illegible]
" ([illegible])	[illegible]

గమనిక..

ధరలు పరిశీలనకొరకు ఇవ్వబడినవిగా తెలుపుచున్నాము- అందుచే ఏమైన పొరపాట్లుండిన వానికి బాధ్యులము కాజాలము

భారతదేశమునకు ఆర్థికదాస్యము

బ్రిటిషువిధానముపై నెహ్రూగారి విమర్శ

ఇండియన్ నేషనల్ ప్లానింగుకమిటీ అధ్యక్షుడు జవహర్‌లాలునెహ్రూగారు జూను ౨౪వ తేదిన బొంబాయిలో విదేశపత్రికావిలేఖకుల సభలో (బ్రిటను, అమెరికా దేశాలవారు యుద్ధసమయములో చేయుచున్నట్టియు, యుద్ధము ముగిసినతరువాత చేయదలచినట్టియు పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమమును గురించి యిట్లుచెప్పినారు:-

"యుద్ధము ముగిసినతరువాత ప్రపంచములో అన్నిదేశములలోను ఏర్పడగల నూతనవ్యవస్థను గురించి చాలమంది చెప్పినారు. కాని యుద్ధాశయాలను, శాంత్యాశయాలనుగురించియిప్పటికి నిర్ధారణగా యేమియు చెప్పనేలేదు- రాజకీయ వ్యవహారములలో జరుగుతున్న కార్యములన్నియు అందరికిని బాగా తెలిసియేయున్నవి-ఆర్థికవిషయములలో జరుగుచున్న సంగతులనుగూడమనము ముఖ్యముగా తెలిసికొనవలెను-వీటిని తెలిసికొన్న చో యుద్ధానంతరము యేమిజరుగునదియు మనకు తెలియగలదు-యుద్ధానంతరము బ్రిటనుదేశము లోతయారగు సరుకులన్నియువిదేశములలో,ముఖ్యముగా ఇండియాలో విక్రయించబడుచుండవలెననుమాటను బ్రిటిషువర్తకులుమరువలేదు-యుద్ధానంతరము బ్రిటనులోనిపరిశ్రమలకు పోటీగాయేర్పడగలపరిశ్రమలేవియు ఇండియాలో యేర్పడకుండునట్లు యీస్టరన్ గ్రూపు సప్లైయికొన్సిలువారు జాగ్రత్తపడినసంగతి సుప్రసిద్ధమే-యుద్ధానికిముఖ్యముగా కావలసియున్న సుప్రధానములైనపరిశ్రమలేవియు ఇండియాలోయేర్పడకుండ ఇండియాప్రభుత్వమువారు వాటినిచాలనిరుత్సాహపరచినారు- మొత్తముమీద ఇండియాకేవలముబ్రిటిష్‌సామ్రాజ్యప్రధానమైన దేశమునుండి ముడిసరుకులనుతెచ్చుకు సమకూర్చునదిగా ఉండవలెనని యేముఖోద్దేశముగా కనబడుచున్నది-

గ్రాడీగారి నివేదికనుగురించివిలేఖకులసభలో చెప్పినప్పుడు అనేకవిషయములనుబయటపెట్టినారు-"ఇండియాలో పెద్దయెత్తునపరిశ్రమలనేర్పరుచుటకుసౌకర్యములులేవను పాతఆక్షేపణ నేడు గ్రాడీగారుకూడా చెప్పినారు- ఇండియాలోని విఖ్యాతపారిశ్రామికుడైయుండి వీరిట్లు చెప్పుట ఆశ్చర్యమే. కానిఎవరుగాని సరే ఇండియాప్రభుత్వములో ప్రభుత్వనౌకరుగానే తన వ్యక్తిత్వమును పూర్తిగానో ల్పోయి, యంత్రప్రాయులవుదురు-

ఇండియాలోఅతిశీఘ్రముగా అన్నిపరిశ్రమలనువృద్ధినొందించుటకు కావలసినసదుపాయములేకుండుటకు వేరేదియు అనికరణకు ... ముకాగలదు. అట్లువృద్ధిచెందినగాని ఇండియాలోని సమస్యలన్నియు పరిష్కారమగుటయు ప్రజల ఆర్థికస్థితి బాగుపడుటయు జరుగదు.

నివేదికనుపూర్తిగా చదివిగాని దానినిగురించి యేమియు చెప్పడానికి వీలులేదు- ఇండియాలో ముడిసరుకులను తయారుచేయుటకే యెక్కువ శ్రద్ధవహించవలెననియు ఇండియాలో మరా మత్తులుజరుగవలెనేగాని పెద్దపరిశ్రమలుపెట్టరాదనియు అనివేదికలో వ్రాసినారని కొన్ని సూచనలవల్లమనము ఊహించుటకవకాశముకలుగుచున్నది- ఇండియాకేవలము వ్యవసాయప్రధానమైన కాలనీదేశముగామాత్రమే ఉండుటకు భారతీయులెంతమాత్రము అంగీకరించరు.

ఇండియాలోపనిచేయుచున్న "యునైటెడు కింగ్డమ్ కమర్షియల్ కార్పొరేషన్"వారికి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సహాయమునుచేయుచు, అధికారమిచ్చియున్నారు-కొన్నిసరుకుల వ్యాపారము పై ఏకస్వామ్యాధికారము బడినది- ఇండియాప్రభుత్వము వారినిప్పుడు యీకార్పొరేషనుకు వీరికెక్కువ ప్రాముఖ్యమిచ్చుచున్నారు-అందువల్ల ఇండియానుంచి జరుగుచున్న యెగుమతి వ్యాపారమువీరి అధికారమేర్పడినది-అందువల్లవీరికి లాభము అపరిమితముగాలభించుచున్నది-ఇండియాలో చక్కెర, ఉక్కు ... గాలున్నవి-ఈ కార్పొరేషనువారి వ్యాపారమును గుర్తిగొన్నారు-కనుక ఇండియాలో ... సామానులను వీరే ఎక్కువగ ... తెచ్చి దానివిమానుకు ... అమ్ముచున్నారు, గోధుమలు, మాంసము, నూనెలు, లారీల టైర్లు మొదలైనఅనేకవస్తువులు యీకార్పొరేషనుకుగుత్తాకు యివ్వబడినవి-ఇండియాలో వర్తకసంఘములు యీ కార్పొరేషనువారిద్వారానే వ్యాపారము చేయవలెనను నిర్బంధముగూడా యేర్పడినట్లుకనబడుచున్నది-ఇదిమిక్కిలి అపఖ్యాతికరమైనవిషయము- దీనివల్ల యిప్పుడును యుద్ధానంతరమునుగూడఇండియాదేశపుఎగుమతివ్యాపారమునకు మిక్కిలిగొప్పనష్టముకలుగును-యుద్ధానంతరము బ్రిటిషువారు ప్రపంచములో యెటువంటివిర్పాటులుచేయునదిగూడ దీనివల్ల విదితమగుచున్నది- కనుక ఇండియాలో ప్రజలందరుదీనివిషయములో చాలశ్రద్ధగాపనిచేయవలెను-దీనికిభారతీయు లెంతమాత్రము అంగీకరించకూడదు-

ఇటీవల వాణిజ్యవిషయములో 'బ్రిటను అమెరికా దేశాలవారికి ఒకఒడంబడికజరిగినది- దీనిలో మిక్కిలిఆకర్షకమైనమాటలు చాలాఉన్నవి-కాని ఇండియాకుదీనివల్ల అపాయముకలిగే సూచనలున్నవి-ప్రపంచములో కొన్నిదేశాలు కేవలము పంటలనుపండించుదేశాలుగామాత్రమేఉండవలెననియు మరికొన్నిదేశాలు పరిశ్రమలదేశాలుగానుండవలెనని వీరునిశ్చయించినట్లుకనబడుచున్నది-వీరు ఇండియాను పంటలనుపండించవలసినదేశాలలో చేర్చేర్పరని కోరుచున్నది- ఇతరదేశాలకులేని యెక్కువ వాణిజ్యసదుపాయములను బ్రిటిష్ప్రభుత్వమువారికలనబడయుబడెనని అమెరికా సంయుక్తరాజ్యములప్రభుత్వమువారుకోరుచున్నట్లున్నది-బ్రిటనుకు లాభముకలిగే ప్రతివిషయములోనూ భారమంతయు ఇండియాదేశ మే భరించవలసివచ్చుచుండుట మనకనుభవసిద్ధమైనదే- ఇండియాకుకలుగనున్న యీఆపదలన్నిటినీ భారతీయులందరును స్పష్టముగా తెలిసికొనవలెను-మొదటిప్రపంచయుద్ధము ముగిసినతరువాత బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇండియాకుచాలాఅన్యాయముచేసిరి-వారు యీసారిమరలఅట్లుచేసినచో భారతీయులంగీకరించరని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగా తెలిసికొనవలెను- అమెరికా ప్రభుత్వమువారుచేసిన అరువుకౌలుచట్టమును యిండియాకునుగూడాఅనువర్తింపచేయునది ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగా తెలుపవలెను-

(హిందు)

బ్రిటిషు యుద్ధఖైదీలు

లిబియాలో ౩౫౦౦౦మంది ఖైదీలనుగాపట్టుకొంటిమని జర్మనులుప్రకటించినారు-ఈలెక్కను కలుపుకొనియుద్ధముజరుగుచున్న మొత్తము ౩ఏండ్లలో జర్మనుపక్షానికిలోచిక్కిన బ్రిటిషు సైనికుల సంఖ్య ౧౩౫౦౦౦అగును- ౧౯౪౨ మార్చినెల వరకు బ్రిటిషువారికి ౫౨౦౦౦మందిఇటాలీయులు జర్మనులు ఖైదీలుగాచిక్కినారు- బ్రిటిషువారు డన్కర్కు, నార్వే, గ్రీసుక్రీటులు, లిబియా, హాంగుకాంగు, సింగపూరులలో వరుసగా ౪౦౦౦౦,౫౫౦౦ ౧౫౦౦౦,౪౦౦౦,౧౦౦౦౦౦ ౩౦౦౦౦మందిని గోల్పోయినారు- ఇపుడుజరిగిన లిబియాయుద్ధములో ౯౦౦౦మందిని టోబ్రూకులో ౨౫౦౦౦మందిని బ్రిటిషువారుగోల్పోయిరి-

జర్మనులు ఇటాలీయులుకలిసి లిబియాలో ౧౬౨౦౦౦తూర్పుఆఫ్రికాలో౧౧౩౦౦౦మందిని యూరోపియనుజాతీయులను లిబియాలో ౧౫౦౦౦ మందిని తూర్పుఆఫ్రికాలో ౨౩౦౦౦ మందిని సామంతదేశముల జాతీయులను గోల్పోయినారు-

మహాత్ముని నూతనోద్యమము

వర్ధాలో జూన్ ౨౬వ తేదిన జరిగిన అఖిలభారత ఖాదీసంఘపు కార్యసమితి సమావేశములో కొంతమందిసభ్యులు అడిగినప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముగా గాంధిమహాత్ముడు ఇట్లుచెప్పెను:-

"సాధారణముగ నిర్మాణకార్యక్రమము సాగించువారు కాంగ్రెసుఉద్యమాలలో పాల్గొనవిషయమున నేనింతవరకుప్రతిబంధమై యుంటిని-ఎలననగా శక్తివారు కాంగ్రెసుఉద్యమాలలో చేరజాలుకుపోయిన, నిర్మాణ కార్యవిధానానికి అవాంతరము ఏర్పడును-

కాని ప్రస్తుతమునా మనస్సులోనున్న కొత్త కార్యవిధానమునుఅనుసరించి నిర్మాణకార్యక్రమము సాగించువారుగూడ జెయిళ్లకుపోవలసిన అవసరమేర్పడునని తలచుచున్నాను-ఈనూతనోద్యమములో వీరుగూడ తమవిధ్యుక్తధర్మము నెరవేర్చవలసియుండును."

ఈసంవత్సరములో అహింసపట్ల తనకుగల సంపూర్ణవిశ్వాసమును గాంధిగారు ప్రకటించిరి-

భారతదేశ రక్షణచట్టపు అమలు

సంయుక్తరాష్ట్రపు కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క ఉపాధ్యక్షుడు మౌలానా హుసేనుఅహమదుమదానిగారు పంజాబుకు వెళ్లుచుండగా జూను ౨౫వ తేది షహరాన్పూరులో వీరినిఅరెస్టుచేసిరి-జూలై నెల౨౬వ తేదినుండి వర్ధాలోజరుగనున్న భారతకాంగ్రెసు కార్యసమితి సమావేశానికిరావలెనని మౌలానా ఆజాదుగారు మదనీ గారికి ఆహ్వానము పంపియున్నారు-

అఖిలభారత కాంగ్రెసుపరిషత్తు సభ్యుడగు బాబాసాహెబుదేశముఖు విరూళ్కరు గారిని ౨౫వ తేదిరాత్రిఅరెస్టుచేసిరి-వీరుమెనుక నాగపూరురాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘమునకు ఉపాధ్యక్షుడుగా పనిచేసినవారు-

తూర్పుబెంగాలు రైల్వేపనివారి సంఘముయొక్క కార్యదర్శియగు సుధీరకుమారముఖర్జీగారిని ౨౭వ తేదినఉదయమున పోలీసు స్పెషలు బ్రాంచివారు అరెస్టుచేసిరి.

చందాదారులకు మనవి

మాచందాదారులు జాబులు వ్రాయునపుడు చందానెంబరు తెలుపుటలేదు, తమచందానెంబరు తమ విలాసమునకు పైనయుండును. పైకొనిదము ఉంచునపుడు గమనించి తెలుపగలరు-

మేనేజరు, గోలకొండపత్రిక

మనకొత్త ఆర్థికమంత్రి

గులాం మొహమ్మదు గారు ౧౮౯౫ ఆగస్టు నెలలో లాహోరులో జన్మించిరి. అలీఘరు విశ్వవిద్యాలయమున ఆర్థిక శాస్త్రమునందును, న్యాయశాస్త్రమందును పట్టములను పొందిరి. ౧౯౨౦లో శ్రీవారు ఇండియను ఆడిట్ అండ్ అకౌంట్సు సర్వీసులో చేరిరి. రైల్వేలలో కొన్నాళ్లు పనిచేసిరి. ౧౯౨౫లో శ్రీవారు భారతప్రభుత్వ రైల్వేబోర్డుకు డిప్యూటీ సెక్రటరీగా నియమింపబడిరి. రైల్వేయొక్క వివిధశాఖలలో స్పెషల్ డ్యూటీపై పనిచేసిరి.

౧౯౩౧లో గులాం మొహమ్మదు గారు ఛేంబర్ ఆఫ్ ప్రిన్సెస్ యొక్క అప్పటిఛాన్సలరుతో రౌండుటేబిల్ కాన్ఫరెన్సుకు వెళ్ళిరి. అక్కడ కాన్ఫరెన్సుయొక్క ఫెడరల్ ఫైనాన్సు కమిటీపై పనిచేసిరి. ౧౯౩౩లో సుపీరియర్ సర్వీసులలోని భారతీయులకు భారతరాజకీయసంస్కరణములను గూర్చి ఆలోచించుటకై ఏర్పడిన జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీముందు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

భోపాలురాజ్యమునకు కొంతకాలము శ్రీవారు రెవిన్యూ మెంబరుగా పనిచేసిరి. ౧౯౩౬లో ఇండియాకు తిరిగి వచ్చినతర్వాత శ్రీవారు పోస్ట్సు అండ్ టెలిగ్రాఫ్సు డిపార్టుమెంటుకు డిప్యూటీ డైరెక్టరు జనరల్ (ఫినాన్సు)గను, తర్వాత కమ్యూనికేషన్సు శాఖకు ఫినాన్షియల్ ఎడ్వైజరుగను నియమింపబడిరి. ఈ ఉద్యోగమునందుండి శ్రీవారు విమానయానమును బ్రాడ్‌కాస్టింగును చాలవృద్ధిలోకి తెచ్చిరి. తర్వాత శ్రీవారు చీఫ్ కంట్రోలర్ ఆఫ్ సప్లైస్‌గా నియమింపబడిరి. ఈ ఉద్యోగము పొందిన ప్రథమభారతీయులు వీరు. తర్వాత కంట్రోలర్ జనరల్ ఆఫ్ సప్లై ఇండియా పదవిని పొందిరి. శ్రీవారి వివిధసేవలు శ్రీవారి గతసంవత్సరము సి. ఐ. ఇ. బిరుదము తెచ్చెను. తమ ఉద్యోగధర్మములను నిర్వహించుటయేగాక శ్రీవారు అలీఘర్ విశ్వవిద్యాలయము యొక్క వ్యవహారములలో శ్రద్ధవహించుచు గత ఇరువదేండ్లనుండి విశ్వవిద్యాలయ కోర్టుయొక్క సభ్యులైయున్నారు. వైస్రాయి ప్రభుత్వ అధ్యక్షులై యున్న లేడీ మహిళా సంఘమునకు శ్రీవారు కొన్నాళ్లు కార్యదర్శియై యుండిరి.

(హై సమాచారం)

నల్లజెండాలెత్తినందుకు శిక్ష

వాయువ్యసార్హద్దు ౨౨౭ లేదిన తెం గాలుప్రధాని ఖాన్ సాహెబ్ గారు కాన్పూరువిమానగాపోవుచుండునప్పుడు కాన్పూర్ సెంట్రల్ స్టేషనులో ముసల్మానులు కొందరు నల్లజెండాలు తెచ్చి వారికిచూపెట్టిరి. ఆసందర్భములో ౧౧మంది ముసల్మానులను అరెస్టుచేసిరి. వారిపై రైల్వేశాసనప్రకారము అభియోగమును పెట్టగా కాన్పూరు రైల్వే మేజిస్ట్రేటు గారు విచారించి, జానుడు ౨౭వ తేదీన ఒక్కొక్కరు ముసల్మానునకు రూ ౫౦లు జుర్మానాను, అది చెల్లించనిచో ఒక నెల సాధారణ కారాగారవాసమును విధించిరి.

సింధులో బందిపోటులకు మరణదండన

సింధురాష్ట్రములో సైనికశాసనము వచ్చినది. మరి ౩ నిబంధనలు చేయబడినవి. ఇపుడు భారతరక్షణ శాసనములో చెప్పబడిన బందిపోటు చేయువారికి మరణదండన కూడ విధించవచ్చును. ఏదేని ఒక ప్రదేశమునుండి వెళ్ళిపోవలెననియు మరల అక్కడికి అధికారుల నుండి లిఖితరూపమైన అనుమతిలేకుండ రాత్రివేళ గాని పగటివేళగాని రాకూడదనియు చేయు ఆజ్ఞ నుల్లంఘించినవానికి ౧౦ ఏండ్ల కఠినకారాగారవాసశిక్షను విధించవచ్చును. మరియు ఎవరినిగాని ఒక నిర్దిష్టప్రదేశములో నివసించవలెననియు అక్కడినుండి బయటికి పోరాదనియు కూడ ఆజ్ఞ చేయవచ్చును.

మరియు ఎవరుగాని కాశ్మీరుకు కోట్రి బ్యారేజి సింధునదిని రోహ్రి కోట్రి వద్దనుండు వంతెనల మీదినుండి తప్ప అన్యమార్గమున దాటరాదు. ఈ చెప్పిన ప్రదేశంలో నదిమీదుగా పడవలను నడిపించరాదు. ఇందుకు విరుద్ధముగా వర్తించుకొనువారలు శిక్షాపాత్రులగుదురు.

పూర్వము లేనంత సేనఖర్చు

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రశాసనసభలో మొదటిశాఖయగు ప్రజాప్రతినిధిసభవారు జూను ౨౭వ తేదీన ఆరాజ్యపుచరిత్రలో ఇదివరకు లేనంత గొప్పమొత్తము సేనలకొరకై మంజూరు చేసినారు. ౪,౨౨౨ కోట్ల డాలర్లు మంజూరు చేయబడినవి. ఇందులో సంయుక్తరాష్ట్రముల కావలసిన యుద్ధవస్తువులకై ౧౬,౮౦౦ కోట్ల డాలరులను ౭,౫౦,౦౦౦ మందికి గల సేన ఏర్పాటు చేయుటకు ఖర్చును ఏర్పాటు చేయబడినవి.

కరువు డిపో ఖమ్మం

[స్వ-వి]

ప్రస్తుతయుద్ధమువలన ఆహారపదార్థములకు ధరలు హెచ్చినందువలన ఖమ్మంమెట్టు రెండవ తాలూకాదారు స్థానికవర్తకులపై వారి ద్వారా యతను ఈ వ్యాపారమునుబట్టి కొంతకరువునిధి కనూను చేయుంచుచూ కరువుడిపోనొకదానిని నడిపించుచున్నారు. కూలినాలి చేసుకొనువారికి యిది ఎంతో ఉపయోగముగా నున్నది. బియ్యమునూ పావుకిలో సేరుకు చొప్పున, జొన్నలు పావుకిలోయి దుమూలకు విక్రయించుచున్నారు. కొన్ని లారీలకు జట్టీలవానిని కూడి బియ్యము మాత్రము అతి సరసమగు ధరకు విక్రయము చేయుచున్నారు.

గాంధిగారి క్రొత్త ఉద్యమము

కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘముతో చర్చ

ఆచార్య కృపలానిగారిట్లు ప్రకటించినారు.

"గాంధిమహాత్ముని క్రొత్త ఉద్యమమును గురించినదానిలో వార్తాపత్రికలలో ప్రచురించబడిన ప్రారంభ ముహూర్తము భారతకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభలో నిర్ణయించబడును. ఇప్పుడు నేనేమియు చెప్పలేను" అని ఆచార్య కృపలానిగారు ప్రకటించినారు.

వర్ధాలో భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ పూర్తి అయినతరువాతనే మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాదు గారు సింధు కేగనున్నారు.

ఉత్కళ కాంగ్రెసు నాయకులలో ఒకరైన శ్రీకృష్ణ మెహతాబు గారిని భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభకు ప్రత్యేకముగా ఆహ్వానించినందున వారు జూలై ౫వ తేదీకల్లా కటకంనుంచి వర్ధాకు బయలుదేరుదురు.

మైసూరుసబ్బులకు గిరాకిఎక్కువ

యుద్ధపరిస్థితులవల్ల మైసూరుప్రభుత్వపు సబ్బుకార్ఖానాలో తయారగు సబ్బులను అడిగేవారు హెచ్చిపోయినందువల్ల ఇపుడు సంవత్సరమునకు ౩,౦౦౦ టన్నుల సబ్బులను ఉత్పత్తి చేయుచున్న దశకమునుండి సంవత్సరమునకు ౧,౦౦౦ టన్నుల సబ్బులను ఉత్పత్తి చేసినచో సం. ౧౯౪౩కి ౨,౦౦,౦౦౦ లు లాభము ఎక్కువగా కలుగునని నిర్ణయించి మైసూరుప్రభుత్వమువారు ఎక్కువ సబ్బులను తయారుచేయుటకై రూ. ౪,౦౦,౦౦౦ ఖర్చు మంజూరు చేసినారు. కాని రూ. ౩ లక్షలు ౭౦ వేల ఖర్చుతో మల్లేశ్వరం క్రొత్తపేటపరిసరమందు క్రొత్తభవనమును ఈ కార్ఖానాకొరకై కట్టించుటకు ప్రభుత్వము యుద్ధము ముగిసేవరకు ఆపియుంచుటకు నిశ్చయించినారు.

పటేలుగారితో చైనాప్రతినిధి సంభాషణ

"చైనాయిస్లామికమిషను" నాయకుడగు అబ్దుల్ ఫూగారు జూను ౨౭వ తేదిన బొంబాయిలో సర్దారువల్లభాయిపటేలుగారితోను, భూలాభాయిదేశాయిగారితోను మాట్లాడిరి. పటేలుగారితో చాలాసేపుమాటాడిరి. నాకు చైనాపట్ల సంపూర్ణమైన సానుభూతియున్నది. ఇండియాకు స్వాతంత్ర్యములేదుగనుక భారతీయులు చైనావారికి యిప్పుడు అధికమైన సహాయమును చేయజాలరు" అని పటేలుగారు చెప్పిరనియు, "ఇండియాలో సాంఘిక సమస్యలు వివాదములను పరిష్కరించగోరుచున్నాను. ఆఫ్రికాభారతీయులు యుద్ధములో పనిచేయుటకు విలుగును. యుద్ధము ముగిసినతరువాత సంధిసభలో భారతదేశప్రతినిధులకు కూడా సమానగౌరవస్థానము లభించవలెను" అని ఫూ గారు చెప్పిరనియు తెలిసినది.

లేడీ టాటా గారికి హైదరాబాదు పర్దా స్త్రీలు గతవత్సరకాలంతా కొంచము విద్యాభివృద్ధియందు జేసిరి. ఆసందర్భములో ఆంధ్రస్త్రీలలో శ్రీమతి రంగమ్మ ఓబుల్ రెడ్డి గారు ముందుగనే చేసినారు. శ్రీమతి రామచంద్రరావు గారు శ్రీమతి కలదేవి గారు హైదరాబాదులో తేనెంపు వ్యాపారము చేయుచు పార్టీలోని పనియందు నిగారము తో ఎత్తుగా తంపించిరి. వారు అన్ని ముఖ్యమంత్రుల తండ్రి పదాలను కోరిరి. లేడీ రెడ్డి గారు లేడీ టాటా గారికెల్లా ఇచ్చుటకై ప్రతిపాత్రము ఏరారు ముఖ్యముగా ప్రతి సంఘము కలసి ఉత్తరం చేసిరి. యుద్ధకార్యములందు వారు ఎట్లు అభివృద్ధినొందవలెనో సహాయము చేసినారో వివరించి చెప్పిరి. కేసరిమాలాగారు సభ్యులకు ధన్యవాదములు తెలిపిరి. లేడీ టాటా గారికి ౧౦౦౦ రూపాయల బహుమానం సమర్పించిరి. దానిని వారు యుద్ధకార్యాలకే వినియోగించుమని తెలిపిరి.

ఉపాధ్యాయుడు కావలెను

హైదరాబాదు ఎక్సెల్సియరు మిడిల్ స్కూలులో ఇంటర్మీడియటు వరకు చదివినవారును, ఇంగ్లీషు తెలుగులో బాగ బోధచేయగలవారును అగు ఉపాధ్యాయుడు కావలెను. అభ్యర్థులు ఈవారం దినాలలోపల నిజాముషాహీరోడు షరీఫు గల్లీలో స్కూలుకాపుముల్లో ఉన్నత ప్రధానోపాధ్యాయులవద్ద తమ విజ్ఞప్తులను పెట్టుకొనవలెను.

చందా వివరాలు
సంగిరము చందా ౭ హాలీ రూపాయిలు
ఆరునెలలకు ,, ౩-౧౦-౦ ,,
బ్రిటిషిండియాల్లో సంగిచందా ౬ కల్దారు
విడిప్రతిక ౦-౧-౨
పాతపత్రిక వెల ప్రత్యేకము

గోలకొండపత్రిక
Golkonda Patrika

The only popular paper that reaches the masses in the Dominions

Best Medium For Advertisement

Volu 17 — No 17 | Published on every Monday and Thursday — Hyderabad Dn. | 2—7—1944

యుద్ధవార్తలు

(మొదటిపేజీ తరువాయి)

అక్కడినుండి సెంమైర్ళ్యూరములో బ్రిటిషుసేనలు నిలబడినవి- శత్రువుయొక్క దృష్టి ఇపుడు అలెగ్జాండ్రియాపైనున్నదని ఊహించబడుచున్నది-

రష్యాలో ఖార్కోవరంగంలో మష్కో వస్కా వద్దను ఇతరస్థలములలో నుజర్మనులు మహాప్రయత్నము చేసి ముందుకుపోగలిగిననురష్యనులు వారలను అక్కడకు తెరుకుకు తీయించిరి- సెబాస్టపోలురంగంలో కూడ జర్మనులు ముందుకుపోరలే కుండ రష్యనులు నిరోధించుచున్నారు- మరియు ఉత్తరగా జూను ౨౫ తేదినుండి క్రొత్తపోరాటము ప్రారంభమై జరుగుచున్నది- లెనిన్గ్రాడురంగంలో ఒక సయునిక స్థానమును చేరయత్నించిన జర్మనుల విమానాలలోనుండి జూను ౨౫వ తేదిన కాల్చివేయబడినవి-

బ్రిటను జర్మనీలపై విమానాలదాడులు

బ్రిటనుపై ప్రతిరోజు జర్మను విమానాల దాడులు జరుగుచునేయున్నవి- వాటిలో ఇటీవల కాంటర్బరీనగరముపై ఒకరోజు జరిగిన దాడి చాలాఘోరమైనది- అక్కడ చర్చికి తగిలినది ప్రాణనష్టము కలిగినది- జూను ౨౨వ తేదిరాత్రి ఇంగ్లాండు ఉత్తరభాగముపై బాంబులు వేయబడినవి- ఈదెబ్బలను తీవ్రమైనవి-

జర్మనీపైనను బ్రిటిషువిమానాలు ప్రతిరోజును బాంబులను వేయుచున్నవి-

జర్మనీపైనను, జర్మనీవారాక్రమించుకొనియున్న ప్రదేశాలమీదను ప్రతిరోజు రాత్రి బ్రిటిషువిమానాలదాడులు జరుగుచునేయున్నవి- అందులో కొన్ని గమనించదగిన వాటిని తెల్పెదము జూను ౨౫వ తేదిరాత్రి ౧౦౦౦కిమించిన బ్రిటిషువిమానాలు జర్మనీలో జలాంతర్గాములు తయారగుచోటగు బ్రెమెను మీదదాడిచేసినవి. మరునాడుకూడ ఆదాడి జరిగినప్రదేశమంతయు బ్రిటిషుబాంబులచే ఏర్పడిన మంటలతో నిండియుండెనట- బ్రిటిషువారివిమానాలు ౫౨ ఈదాడినుండి వాపసు రాలేదట- బ్రెమెనుపై జూను ౨౯వ తేది రాత్రి కూడ బ్రిటిషు విమానాలు కనిపించుటలేదు-

బ్రిటిషు నావల్ సముద్రములో కొపలాకాయుచుండే బ్రిటిషునౌకలు ఇటలీవారిని కొన్ని శత్రుసామగ్రినౌకలపై దెబ్బలను వేసినవి- ఒక బ్రిటిషునౌక నష్టమైనదట- అయితే ఆటి రాత్రి జర్మనునౌకలు మరికొన్నింటిపై దెబ్బలను వేసినవి- ఇట్టి ఎంగరకేసినకూడ జరిగినది

పోర్చుగల్ రాజ్య తాటస్థ్యము

పోర్చుగల్ రాజ్యప్రధానమంత్రి యగు డాక్టరు సాలాజర్ గారు జూను ౨౫వ తేదిన తనప్రజలకు బాడుకాస్టు ఉపన్యాసము చేయుచు ప్రాచీనమైనఇంగ్లాండు పోర్చుగల్ రాజ్యాల మైత్రికి భంగములేకుండ స్వచ్ఛమైన తాటస్థ్యవిధానము నవలంబించియుండగలదని చెప్పిరి-

బ్రిటనులో అమెరికా సైనిక సహాయము

అమెరికానుండి బ్రిటనుకు సైమానికులున్న గువిమానదళాలసేన చేరినది- వీరలు ఇపుడు జర్మనీవారిప్రదేశాలపై బాంబులను వేయుచుండే బ్రిటిషువిమానాలతో కలిసి దాడులను చేయునట-

కనడానుండి పరోక్ష ఓడ నిండుగా సేన బ్రిటను కు చేరినది-

డీగాలుగారిపక్షపు యుద్ధాశయములు

డీగాలుగారి యుద్ధాశయములను గూర్చి ప్రకటనలో ఇట్లున్నది- ఈయుద్ధాంతమున అన్ని రాజ్యములకు నిరస్త్రమేర్పడి అనిపాగ్యసహాయము చేసికొనుచుండు ఒకవ్యవస్థ ఏర్పడవలెను- అందులో ఫ్రాన్సుకు దాని ప్రతిష్ఠకగిన స్థానముండవలెను'' ఫ్రాన్సులో ప్రజాచే ఎన్నికొనబడిన శాసనసభ ఏర్పాటు చేయబడునియు, వ్యక్తులకు స్వాతంత్ర్యము సమత్వము, సోదరత్వము అను సిద్ధాంతములు ఫ్రాన్సును వర్తింపచేయుబడునియుకూడ ఆ ప్రకటనలోనున్నది.

రష్యా, బ్రిటనులసంధి

రష్యాబ్రిటనులు కలిసి ఇటీవల కుదుర్చుకొనిన ఒడంబడికను ఆమోదించునట్లు తెలుపు పత్రము బ్రిటిషురాజు గారు సంతకము పెట్టుట పూర్తయినది

అమెరికాలో బ్రిటిషు నౌకాధికారులు

ఆమెరికాకు బ్రిటిషునౌకాధికారి ప్రతినిధులు కొందరు అడ్మిరల్ కనింగ్‌హాంగారి నాయకత్వమున చేరినారు-

జర్మను జలాంతర్గాముల బాధ నేమంగ్నొనుటకు అమెరికాచర్య

అమెరికావారు అమెరికా సముద్రతీరానికి సమీపములో జర్మనుజలాంతర్గాములు కను

నౌకలకునష్టము కలుగకుండ చేసికొనుటకై ఆజలాంతర్గాములజాడలను ముందుగా కనిపెట్టుటకు ఇపుడు అమెరికావారిపులలో నుంచియున్న ౧౨౦౦ చిన్నకౌకలను మరికొయిచిన్నానౌకలను చేర్చుటకు నిశ్చయించినారు-

పూర్యాయలును వ్యర్థయచేయుట దండనార్హము

బ్రిటనులో షకమీద బొగ్గు వాయువు, విద్యుత్తు, మున్నగు పూర్యాయలును వ్యర్థముగా అడ్వటైజమెంటులు మున్నగువాటికివాడుకొనట దండనార్హమైనకేరముగునని బ్రిటిషుమంత్రి ఆజ్ఞాపించినాడు.

అరువుకౌలు సహాయపు బాకీ తీర్చేవిధము

రూజ్వెల్టుగారు అమెరికా సంయుక్తరాజ్యమునుండి సంయుక్తజాతులకు అరువుకౌలుపద్ధతిపై చేయబడుచుండే సాహాయ్యమును పొందుచున్నరాజ్యాలు అబాకీనితీర్చుటకు డబ్బు చెల్లించనక్కరలేదని అమెరికాకోరుటలేదనియు ఆయారాజ్యాలు వాటిశక్తికొలది నాజీలబాధనుండియు జపానీయులఆక్రమణలనుండియు ప్రపంచమునువిమోచనము చేయవలెననిమాత్రము కోరుచున్నదనియు అమెరికా శాసనసభకుగు కాంగ్రెసుకుపంపుచున్న ఆఅరువుకౌలు చట్టపు అమలునుగూర్చిన ౫వ నివేదికలో తెల్పినారు- ఇందుకు అమెరికా రాజ్యముబద్ధమై యుండునని కూడ ప్రాసినారు- యుద్ధానంతరము బాధితరాజ్యాలకు సహాయము చేయుటకొరకును, వస్తూత్పత్తి వ్యాపారములను పునరుద్ధరణచేయుటకొరకును అరువుకౌలు చట్టము వినియోగించబడుటకు అమెరికా రాజ్యము కట్టుబడియున్నదని చెప్పినారు-

నౌకావిధ్వంసాలు

జూను ౨౦వతారీఖున ఉదయము ఆస్ట్రేలియా రాజ్యపునౌకయొకటి జర్మను జలాంతర్గామిచే ముంచబడెను-ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వము వారుజర్మను ప్రభుత్వాన్ని ఈవిషయమై తగినసమాధానము కోరుచు తమఆక్షేపణను తెలుపుకొనినారు-

ఇటీవలఇట్లుండ ఇంతలో మరొక ఆస్ట్రేలియానౌక జూను౨౨వతారీఖున బెర్ముడాకు ౫౦౦మైళ్ళ దూరములో జర్మనుజలాంతర్గామిచే అపబడిపరీక్షించబడినదని తర్వాత క్షేమముగా వదలివేయబడినట్లును ఇదికూడ ఆస్ట్రేలియా నాకుచేరినది- ఈరెండు వార్తలవల్లను ఆస్ట్రేలియా ప్రధాననగరమందలి పౌరులు ఆగ్రహము జెంది అల్లరులు చేయుచున్నారు-

మధ్యధరాసముద్రములో పోవుచున్న కొన్ని జర్మను సామగ్రినౌకలపై టార్పిడోలను గొంపపోవుచుండిన బ్రిటిషువిమానాలు దెబ్బలనువేయగా ఒక జర్మనునౌక మునిగినది-

జూనులో అమెరికావారి నౌకలు రెండు జలాంతర్గాములను పోరాటమునకుపయోగించునవి ముంచి వేయబడినవి-

బ్రిటిషు జలాంతర్గాములురెండు మధ్యధరాసముద్రంలో లిబియాలో నిజర్మనుసేనకు సామగ్రులనుగొనిపోవుచున్న నౌకలను నూడింటిని ముంచివేసినవట-

అట్లాంటికు సముద్రములోను మెక్సికోసముద్రములోను అమెరికావారిమాదు వాణిజ్యనౌకలు జూను నెలలో జర్మనులచే ముంచివేయబడినవి- మెక్సికో రాజ్యప్రభుత్వము రెండవ జర్మనులు టార్పిడోలు వేసినారు- చాలజననష్టమైనట్లు భయము-

ఈనౌకలుపోయినందున ఇంత్సరము మెక్సికోతీరములో ౨౦౦ లు-అవిశబలి గారు- వాటిని మెక్సికోవారు ఫకడనుకొని రు లు-

యుగోస్లావియాలో ప్రతిఘటన

యుగోస్లావియా దేశస్థులు ఒక సేనగేర్పరచి దానితో ఆదేశమందు ఇటలీ మూకలబల్గలచే కలయుచేయబడి ప్రదేశాలను పునర్రాక్రమించుకొనప్రయత్నించుచున్నారు కొంత యుగోస్లావియాదేశము హో ... కొంత, కొన్ని ఇటాలీకు ... ఇటాలీయునకకి ... నుండి పె ... కొన్ని ... తో ఇటాలీ ... యుగోస్లావియులచే ముట్టడించబడియున్నవి- ఇపుడు ఇటాలీయుసేనల ... ఉపజికొన్యామిగ్గము లగు ... ఉన్నది-

బ్రిటిషు కాలనీల భవిష్యత్తు

బ్రిటిషుపార్లమెంటు కామన్సుసభలో జూను ౨౪వతేదిన కొలనీల అండర్ సెక్రటరీ మక్మిలన్ గారు ప్రసంగములో బ్రిటిషుకొలనీలలో

రూజ్వెల్టు,సంభాషణలలో ఇండియా

అమెరికాలో రూజ్వెల్టు,చర్చిల్ గారలు సంభాషించుకొన్నప్పుడు చైనానుగురించియు, దాని అనుబంధముగా ఇండియానుగురించియు చర్చించుకొని యుండవచ్చునని అందరలో కొందరు పార్లమెంటుసభ్యుల అభిప్రాయము మున్నట్లు అక్కడినుండి ఒకప్రత్యేక విలేఖకుడు మదరాసునందగు "హిందూ"పత్రికకు వ్రాసినాడు-బ్రిటిషుసేనలును అమెరికనుసేనలును భారతదేశమునుండి వెళ్ళిపోతే భారతదేశము చైనాకు సహాయముచేయుగలదని గాంధిమహాత్ముడు చియాంగుకైషేకు గారికి వ్రాసినారనుమన్న లేఖనొక దానిని రూజ్వెల్టుగారికి జవహర్లాలు గారుస్వయముగా వ్రాసియిచ్చినలేఖనొక దానిని కర్నల్ లూయీజాన్సన్ గారు ఇండియానుండి అమెరికాకుపోవునపుడు వెంట బెట్టుకొనిపోయి యుండెనుగదా, ఆజాన్సన్ గారు రూజ్వెల్టు,చర్చిలుగారల సంభాషణసమయములో ఆసంభాషణలుజరిగిన వాషింగ్టను నగరమందే యుండుట గమనించదగినదని పార్లమెంటుసభ్యులనుచున్నారట- చర్చిల్ గారు అమెరికాకు పోకపూర్వమే లూయీజాన్సన్ గారు సమర్పించుకొనిపోయినరెండులేఖలను రూజ్వెల్టుగారికి తెలిపియుందురనియు, అందుపైరూజ్వెల్టుగారు భారతదేశముతో దానిరక్షణవిషయమై సమాధానపడుట చాలఆవసరమని చర్చిలుగారికినొక్కి చెప్పియుందురనియు ఆపార్లమెంటు సభ్యుల తలంపుఅటుందనట్లున్నది తర్వాతలో మరలకాంగ్రెసుతో క్రొత్తగారాయబారాలుజరుగవచ్చునట-ఇదేవిషయమైభారతదేశాభిమానులుగా మాట్లాడుచుండు కొందరుపార్లమెంటుసభ్యులు ప్రభుత్వమునుఒత్తిడిచేయుచున్నారట-లిబియానుగురించిపార్లమెంటులో జరుగబోవుచర్చలో భారతదేశవిషయము నప్రస్తావించవచ్చునట-చర్చిలుగారు మరలమంత్రివర్గంలో మార్పులు జేయగలరనియు అపుడు ఆమెరికాకిబనులు మరొకరు రాగలరనియు ఊహలు రేగినవి-

—

గ్రామాల రక్షణకై బీహారు పద్ధతి

బీహారులో ఇటీవలగ్రామాలలో ఆస్తులదోపిడీలు ఎక్కువైనవి-వీటినిజరుగకుండ కాపాడుటకై గ్రామజనులే పార్టీలుగావిడ్పడి పనిచేయవలెనని యుజిల్లాలోని ఒకొక్కగ్రామానికి ఇందుకై రెండుకు పాకులా సంఘమునియు అరాష్ట్రప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినారు- ఈపార్టీలకు గ్రామజనులే నాయకులుగానుండురు- తుపాకులు ఎక్కువగా దొరకుటలేదనియు, అందువల్లఈగ్రామరక్షకవర్గము లాఠీలుబల్లెములను ఉపయోగించుట ప్రభుత్వమువారికి అక్షేపణలేదనియు ఆప్రకటనలో తెల్పబడినది

—

మలేషియాంపోర్లు రబ్బరుసప్లై లో మలేషియా కాంపౌన్ను బ్రిటిషువారికి లేకుండాపోయినందువల్ల ఇపుడు బ్రిటిషు వారికాలనీలలో వీటిఉత్పత్తిని ఎక్కువచేయుబలసివచ్చినదనిరి- సిలోనులోను తూర్పుఆఫ్రికాలోను పడమటిఆఫ్రికాలోను ఈ రబ్బరుపంటనెక్కువచేయుటకై కృషిజరుపబడుచున్నదనిరి- బ్రిటిషువారిసేనలకు దూరదేశాలనుండి అహారపదార్థములనుచేర్చుటకు ఓడలుచాలినన్ని లేవుగనుక తూర్పుఆఫ్రికాలోను పడమటి ఆఫ్రికాలోను అహారపదార్థాలను ఎక్కువగాను త్పత్తిజేయుంచి మధ్యప్రాచ్యమందలి బ్రిటిషుసేనలను జేర్పదలచుచున్నామనిరి- మాక్మిలన్ గారి ఉపన్యాసానంతరము ఒకసభ్యుడు కొలనీలకు అట్లాంటిక్ చార్టరును వర్తింపజేయునందుకు ఆక్షేపించెను- మరొకసభ్యుడు కొలనీలకై ఒక చార్టరును వేరేప్రకటించవలసినదని కోరెను-

ఇండియాకు క్రొత్తనౌక

ఇండియానావికాదళానికి జలాంతర్గాములతో పోరాడుటకుపయోగించు ఒకనౌక పనిలో ప్రవేశపెట్టబడినది-

న్యూజిలాండులో భూకంపము

న్యూజిలాండు నార్తుఐలెండులో దక్షిణభాగమున జూను౨౪వతేదిన పెద్దభూకంపంచేచాలానష్టము కలిగినది- వెంకోలంవోనుల విలువగల నష్టమునుచున్నారు- జననష్టములేదట-

బ్రిటనులో గనులకార్మికులు

బ్రిటనులోగనులలో పనిచేయుకార్మికుల జీతాలను హెచ్చించుటకు గనులయజమానులు ఒప్పుకొన్నారు-

ఆంధ్రమహాసభ కార్యకారిణీ సంఘ నియామకము

—

నవమాంధ్రమహాసభజర్గి ఒక నెల గడచినది- అధ్యక్షులవారు నేటివరకు సభ్యులపేర్లను ప్రకటించియుండలేదు- ఈమధ్యవచ్చినవిమర్శనలను పాఠకులందరు చూస్తూనేఉన్నారు- మ॥ రామచంద్రరావుగారు మొదలగువారు౧౪మంది స్థాయిసంఘసభ్యులు రాజీనామాలిచ్చియున్నారు- వారుతిరిగి ఉండదలచినదిలేనిది తెలియకపోవడమువల్ల నతిరిగివిల్లి కలుగజేయగవలెనని వచ్చునేమోఆనోసందేహముకలుగుచున్నది కనుకదయచేసి సదరుసభ్యులు నిశ్చితాభిప్రాయమునకు వచ్చినట్లయిన వారిలో కొందరిని కార్యనిర్వాహకులుగా ఎన్నుకో వచ్చునమనుకుంటాను ఈపనిత్వరగాజరగవలెను-

శ్రీనారాయణరెడ్డి గారుగతిసభాధ్యక్షులుగా నుండి ఈసంవత్సరము కార్యదర్శిగాతీసను నియమించుకొనిమని కోరినారట- అధ్యక్షులుమిత్రవర్యుల రెడ్డిగారికి కొత్తమంది నాయకులు యుండినా గాకయింకా (౭)రు కొత్తపెద్దమనుష్యులను కోరినారట- అధ్యక్షులవారు వారికోరికనంగీకరించిన (౯)మంది కామరెడ్లు సభ్యనంకరించెదరు-

మహాసభాతత్వము బోల్షివిజంగా మారిపోగలదు ఇందుకునిజామాంధ్రులు సమ్మతించజాలరు-

మననిజాంరాష్ట్రోద్యమము తమతత్వమున నే నడుపవలసియుండును, సభకూడా రెడ్డితోనింపక అనుభవజ్ఞులగువారిని పెక్కురినిచేర్చి కొందరుమునకు కూడా స్థానమిచ్చి తమ యిష్టమయినకార్యదక్షులుంచుకొని బాధ్యతకెంట ఉద్యమమును నడపవలెననియును యుద్ధసమయమునమిక్కిలి దూరదృష్టితోదేశమును కాపాడవలెననియు అధ్యక్షులను కోరుచున్నాను-

ఇట్లు

ఏపూరు లక్ష్మణరెడ్డి

పాకాల.

—

అయిదంతస్థుల మేడ కూలుట

బొంబాయినగరంలోఫోర్టువందు ఈలోకం వీసీమూవద్ద జూను ౨౨వ తేదిసాయంకాలము ౪౹ గంటలకు నాలుగంతస్థులనిర్మాణముజరుగుచున్న ఒకపెద్దభవనము బ్రహ్మాండమైనధ్వనితో కూలిపోవటమైనది-అనిర్మాణకార్యంలో వేయిమంది పనిచేయుచుండిరి-వారిలో అయిదుగురుచచ్చినట్లును ౭౫మంది గాయపడినట్లును ౧౦౦మందికిపైగా పూడికలోపూడిపోయినట్లును తెలిసినది-

—

౧౩ గంటల సమాధి

స్వామిరజియాఖాన్ అను రంపిండ్ణయున్ను కలబురీకేశవాసియగు యోగిగోంచాలో జూను ౨౫వ తేదిన ౧౩గంటలకాలము గాలిచొరనిగోతిలో సమాధినిష్ఠులై ప్రాణాయామప్రదర్శనము చేసిరి

—

౨౭ అమర్నాదువాడనగరములో సర్-రామస్వామి మొదలియార్ గారిఅధ్యక్షతలో బ్రిటిషిండియాప్రభుత్వంయొక్క సైంటిఫిక్ఇండస్ట్రియల్ పరిశోధనసంఘముయొక్క సమావేశముజరిగెను హైద్రాబాదుమహామాత్యులుగారు దాన్ని ప్రారంభోత్సవమును జరిపిరి-ప్రారంభములో వారు స-ఖు-వ-నిజాం గారుపంపిన సందేశాన్ని చదివిరి-

స-ఖు-వ-వారుమీపరిశోధనలు విజయవంతములగును యుద్ధానికి ఉద్యోగార్థులుగా నుంటు గాక యనియాశీర్వదించిరని దేశమంపిరి- సందేశము చదివినిపించినతర్వాత మహామాత్యులు సర్-రామస్వామి మొదలియారుగారికి స్వాగతమిచ్చుచు వారుచేయుచున్న సేవ యీపరిశోధనవిషయములో ముందుకాలమువారిపేర జ్ఞాపకముండునట్లుచేసెనవారనిచెప్పిరి- హైద్రాబాదుప్రభుత్వమువారుగూడా యిట్టిపరిశోధనలే యేర్పాటుచేసినారని తెలిపిరి- ఈరాష్ట్రీయపరిశ్రమలకొరకు దేశమందుయొక్క అభివృద్ధికి చాలాముఖ్యమైనదనియు తెలిపిరి-తర్వాత సర్-మొదలియారుగారుజవాబిచ్చుచు కృతజ్ఞతలు తెల్పుచుండిరి-ఈపరిశోధన శాఖలవలన శాస్త్రీయమైన ఆశేకవస్తువులు భారతదేశమందు సిద్ధమగుమార్గములను వివరించుచు ఇప్పుడు ఈలోడ్డువారు గ్రాఫైట్, కార్బన్, ఎలెక్ట్రోడ్స్, మందులు మున్నగువిషయములపై పరిశోధనలు చేయుచున్నారని తెలిపిరి- సభాంతమందు స-ఖు-వ-నిజాంగారికి కృతజ్ఞతను తెలుపు తీర్మానము గావించిరి-

...

జీ ఏ చంద్రావర్కరుగారు శనివారంరాత్రి వారు సాయంకాలం౭గంటలకు హైద్రాబాదు హయతునగర్ టేడి థియోసాఫికల్ హాలులో "యుద్ధానంతర ఇంటియాకు సెయింట్స్"అనువిషయముపై ఇంగ్లీషులో ఉపన్యసించుచున్నారు-

...

యూ-పీ-గవర్నరుగారు ౧౩ సెప్టెంబరు దీలలో అజంటాఎల్లోరాగుహలను చూచుటకు వచ్చుచున్నారు-

...

హైద్రాబాదుమహామాత్యులుగారు సెప్టెంబరు నాడు ఢిల్లీకివెళ్ళి సెప్టెంబరు తిరిగిరానున్నారని తెలియవచ్చుచున్నది-

రంగదాసు గుజ్జవాసి అనా గ్రంథములలో ప్రమాదించిన కుబాసు చంద్రదోసు జీవితమును పుస్తకము హైద్రాబాదురాష్ట్రములో నిషేధింపబడినది-

హైద్రాబాదు డిఫెన్సుకౌన్సిల్ లో నాయకులకొందరిని నవాబులు రాజాలను కొందరిని అధికారులనుకొందరిని ప్రభుత్వంవారు ఏర్పాటుచేసినారు-దానిమొుటిసమావేశము కొంతకాలముక్రిందజరిగెను-దానివిషయమై పలువురునానుకుం సదభిప్రాయమిచ్చినారు-అదివారిగా పనిచేయగలదనియు ప్రజలకుపకారిగానుండగలదనియు పలువుర అభిప్రాయమైయున్నది-

...

లాలాగూడా, మెట్టుగూడా, చిలకలగూడాలో రైల్వేనౌకరులు సెప్టెంబరువరకు ఏసభలు న్నూఊరేగింపులున్నూ పైస్థలాలను హైద్రాబాదుప్రభుత్వానికప్పజెప్పినవిషయములో చేయకూడదనిప్రభుత్వమువారుశాసించినారు,

పైమూడుస్థలాలలో టికెట్రిపట్ చేయుదలచినవారు హైద్రాబాదునగరజిస్ట్రిక్టు కచ్చేరీలో చేయవలెను-మరియు ధనోద్భవహింసోద్భవ (దీవానిఫౌజ్దారీ) వ్యవహారములవిచారణ హైద్రాబాదునగర దీవానిఫౌజ్దారీ కచ్చేరీలలో జరుగును,

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad Dn. Editor S. Prathapa Reddy B. A. B. L